KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje $2.00
Pietų Amerikos Valstybėse, Kanadoje ir kitur $3.00
Prenumerata pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir kitur už Suvienytų Valstijų $1.50
Apskelbimų kainų klauskit laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuokite:
KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER — — — — — — — — — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in New England, and about 1,000,000 in the United States.

THE BEST ADVERTISING MEDIUM

Advertising Rates on Application.

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

NO. 3 | Keleivio Telefonas So. Boston 3071 | SO. BOSTON, JANUARY-SAUSIO 16 D., 1935 M. | "Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. | Keleivio Telefonas So. Boston 3071 | METAI XXX

MEKSIKOS KLERIKALAI ŠAUDO IŠ BAŽNYČIŲ

ESĄ 10 ŽMONIŲ UŽMUŠTA IR 30 SUŽEISTA.

Po ilgos kovos vienoj bažnyčioj policija areštavo 250 maištininkų.

Pasirodo, kad Romos popiežiaus agentai Meksikoje vėl pasiryžo priešintis respublikos valdžiai su ginklais rankose. Jie laiko uždraustus mitingus ir ateina į tuos mitingus ginkluoti. Pereitą sąvaitę policija susekė vieną tokių mitingų sostinės priemiesty Tacubaya ir areštavo kunigą agitatorių, kuris kurstė tamsius katalikus prieš konstitucinę respublikos valdžią.

Kai tik policija šitą kurstytoją paėmė, apie 50 organizuotų fanatikų puolė policiją. Iš to kilo riaušės ir prasidėjo šaudymas.

Žinios sako, kad sukurstyta fanatikų minia, keliems klerikalams vadovaujant, užsibarikadavo bažnyčioj ir pradėjo iš tenai šaudyt į policiją. Tada atvyko daugiau policijos ir tą bažnyčią apsupo. Klerikalų vadovaujami maištininkai šaudę visą naktį, kol iššaudę visą amuniciją. Tuomet policija suėmusi visus — iš viso 250 žmonių.

Associated Press žinių agentura sako, kad šitoj kovoj buvę sužeista 9 žmonės, kurių tarpe esą 3 ugnagesiai ir 1 policmanas. Vienas sužeistųjų esąs peršautas 3 kartus ir jam nesą vilties pasveikti.

Bet Hearsto organai, kurie mėgsta viską išpusti, sako, jog per tą susišaudymą buvę 10 žmonių užmušta ir 30 sužeista.

Kuomet Romos popiežiaus agentai organizuoja maištą prieš respublikos valdžią, tai Meksikos žmonės pradėjo organizuoti "Raudonmarškinių Sąjungą" kovai prieš klerikalus. Tos sąjungos nariai dėvi raudonus marškinius, daro mitingus, demonstracijas ir aiškina žmonėms, kiek Meksikos liaudžiai skriaudų pridarė klerikalizmas.

Tarp tų "raudonmarškinių" ir klerikalų buvo jau ginkluotų susirėmimų. Žinoma, klerikalizmas bus galų gale iš Meksikos išmuštas.

SOUTHBRIDGE AUDĖJAI STREIKUOJA.

Southbridge miestely, netoli Bostono, senai jau streikuoja audėjai. Kapitalistai pradėjo sakyt, kad darbininkai streikuot nenori, tik vadai juos kursto. Todėl pereitą sąvaitę unija sušaukė streikierių mitingą davė jiems liuosu noru pasisakyti, ar jie nori grįžti darban, ar streikuoti toliau. Ir 480 balsų buvo už streiko tęsimą, o tik 2 prieš. Tarp streikierių daugiausia lenkų. ERA administracija duoda $19,000 į mėnesį bedarbiams šelpti. Gauna pašalpos ir streikieriai.

LIETUVIS MATUSEVIČIUS IŠRINKTAS NEW PHILADELPHIJOS MAJORU.

"Garsas" rašo, kad New Philadelphia, Pa., majoru esąs išrinktas Antanas N. Matusevičius, 30 metų amžiaus lietuvis. Jis yra Amerikoj gimęs ir augęs, bet jo tėvai atvykę iš Lietuvos. Jie esą kilę iš Antakalnio kaimo, Pakuonio parapijos, Suvalkų krašto. Amerikon jie atvyko apie 40 metų atgal ir beveik visą laiką tėvas dirbo kasyklose, kur teko duoną pelnyti taip pat ir jo sunui Antanui, kuris dabar jau bus New Philadelphijos miestelio galva.

OVACIJOS D-RUI ZEICUI VIENOJE.

Nesenai iš kalėjimo buvo paleistas buv. Vienos burmistras d-ras Zeicas. Jis yra taip populiarus Vienoje, kad jam pasirodžius gatvėje — žmonės sveikina jį socialistiniu sveikinimu. Dažnai policijai tenka įsikišti, kad sustabdžius ovacijas.

Šiomis dienomis publika pastebėjusi Zeicą kinematografe surengė tokią ovaciją, kad teko filmos rodymą nutraukti.

Draugas Zeicas yra socialdemokratas.

PITTSBURGHE NUSIŠOVĖ GRĄSINAMA MERGAITĖ.

Pereitą nedėldienį Pittsburghe nusišovė p-lė Helen Adams, 18 metų mergina kurią nežinomi piktadariai grąsino nužudyti. Apie pora metų atgal buvo ją pagrobę netoli namų, surišę rankas ir užkimšę burną, bet nusigandę kitų žmonių, pabėgo. Mergina tuomet paspruko į savo namus. Vėliau po durimis jos tėvas rado laišką, kur buvo pasakyta: "Ar saugosi ar ne, mes tavo dukterį vistiek pagausime, o tai reiškia mirtį." Tėvas nusipirko revolverį. Ir dabar mergina tuo revolveriu nusišovė.

PIETŲ AMERIKOJ SIAUČIA KRUVINI MUŠIAI.

Žinios iš Buenos Aires sako, kad Villa Montes apylinkėse tarp Bolivijos ir Paragvajaus kareivių dabar siaučia žiauriausios skerdynės, kuriose dalyvauja apie 60,000 vyrų. Boliviečiai aukoja paskutines savo spėkas, norėdami atsilaikyti, bet išrodo, kad jie bus sunaikinti. Paragvajaus armija turi geresnį vadą ir daug daugiau artilerijos.

ISPANIJOJ SUIMTA DA 71 ASMUO.

Ispanų atstovų rumai priėmė įstatymą, kuriuo Katalonijai įvedamas laikinas režimas.

Gijone suimta 71 asmuo. Visi suimtieji dalyvavo revoliuciniame sąjudyje ir iki šiolei slapstėsi kalnuose.

Nudizmas Keliąs Žmonių Dorą.

New Yorko legislaturon yra įneštas prieš nudizmą bilius, kurį remia Romos katalikų kunigai ir kitokie reakcininkai, pasivadinę "Padorumo Legijonu." To "legijono" pirmininku yra Alfred E. Smith, buvusis New Yorko valstijos gubernatorius. Todėl įvykusi nesenai nuogišių konferencija parašė jam laišką, kuriame jie sako: "Nudizmas yra didelis doros pakėlimas, nelyginant kaip prohibicijos panaikinimas buvo blaivybės sustiprinimas." Kadangi Smithas buvo prohibicijos priešininkas, tai nudistai tikisi, kad jis susipras ir pritars nudizmui. Tuli juokdariai dėl to ėmė pranašauti, kad jei kaip, tai nudistai patrauks Smithą savo pusėn. Ir ištiesų butų juokų, jeigu kurį nors rytą Smithas pasirodytų New Yorke ant Fifth ave. be kelinių...

STREIKIERIAI PRIVERTĖ REZIGNUOTI HAVANOS MAJORĄ.

Havanos mieste, Kuboje, majoras atstatė iš miesto ligoninės tris praktikuojančius jaunus daktarus. Kiti daktarai sustreikavo, reikalaudami priimti prašalintuosius atgal. Tramvajų tarnautojai, vandentiekio darbininkai ir kiti miesto samdiniai taipgi užsistojo už prašalintuosius daktarus. Visi jie pasakė skelbsią užuojautos streiką ir suparalyžiuosią visą miesto gyvenimą, jeigu majoras nepriims prašalintųjų daktarų atgal. Pamatęs visą miestą prieš save ir supratęs, kad jis jau sumuštas, majoras Gomez rezignavo.

TEATRE SPROGO BOMBA.

Pawtucket, R. I. — Pereitą sąvaitę į Strand Teatrą čia atėjo gražiai apsirengusi moteris su vyru, pakišo kažin kokį daiktą po viena kėde ir greitai abudu išėjo. Tuoj po ta kėde įvyko sprogimas, nuo kurio sudrebėjo visas teatras. Apie 1,800 žmonių didžiausioj panikoj pradėjo grustis prie durų ir apie 20 žmonių buvo sužeista. Bombininkai nesusekti.

DIDŽIUJŲ KOMPANIJŲ PELNAI.

Illinojaus Armouro mėsos kompanija 1934 metais pardavė prekių už $564,000,000, iš ko padarė $10,560,000 pelno.

Reynolds tabako kompanija gryno pelno turėjo $21,153,721.

Jaunasis Rokfeleris pradėjusį lapkričio mėnesį turėjo trijose aliejaus kompanijose 10,181,020 šėrų, kurių vertė dabartinėm biržos kainom yra $249,300,000.

ATSISAKO APDRAUSTI PENKINUKUS.

Londoniškei Lloyd firmai, kuri apdraudžia viską nuo laivų iki paprastos katės, buvo pasiulyta apdrausti Kanados penkinukų gyvastį. Firma pasiulymą atmetė.

Reikalauja Deportuoti 3,000,000 Ateivių.

Kongresmanas Dies, Texas valstijos demokratas, pereitą sąvaitę įnešė Kongresan rezoliuciją, kurioj siulo tuojaus deportuoti 3,000,000 ateivių, kurie nėra šios šalies piliečiai. Jeigu šitokia rezoliucija butų senai priimta, jis sako, tai "Bruno Hauptmann nebutų Lindbergho vaiką pavogęs," nors jis da nežino, ar Hauptmannas tą vaiką pavogė, ar ne.

Imigracijos prižiurėjimo darbą Dies pataria savo rezoliucijoj atimti iš Darbo Departamento ir perkelti į Justicijos Departamentą, ir siulo paskirti da $50,000,000 sudarymui "pakankamo personalo," kuris galėtų svetimšalius gaudyt.

Kaip Kongresas į tą žiaurų sumanymą pažiurės, da sunku pasakyti. Bet agitacija prieš svetimšalius Amerikoje paskutiniais laikais pasidarė labai begėdiška. Geltonoji spauda be paliovos šaukia apie "raudonąjį pavojų" Amerikai, o "raudonieji" esą visi svetimšaliai, ateiviai.

Šitai nedorai ir žioplai propagandai padeda ir musiškiai reakcininkai. Štai, "Darbininkas" anądien persispausdino iš vieno geltonlapio pusės puslapio juodašimtišką tiradą apie "raudonąjį pavojų" iš svetimšalių pusės. O tuo tarpu tikrasis Amerikai pavojus yra ne svetimšaliai, kurie tveria šios šalies turtus ir stato miestus, bet "šimtaprocentiniai patriotai," kurie jokio darbo nedirba, tik vagia milionus. Todėl ne svetimšalius reikėtų deportuoti, bet čia augusius politikierius ir grafterius reikėtų į kalėjimus sukišti.

ŽYDAI NORI JERUZALEI ŽYDO BURMISTRO.

Jeruzalės burmistras Našašibi, kaip praneša radio, paskutinėmis sąvaitėmis savo šeimos nariams ir draugams pardavė žemomis kainomis žemės sklypus ir sudarė labai palankių jiems statybos sutarčių. Toms malversacijoms iškilus, atsistatydino 3 iš 8 Jeruzalės miesto tarybos narių. Burmistro žygiai sukėlė didelį skandalą. Prieš jį protestuoja ne tik žydai, bet ir arabai. Dabar žydai reikalauja, kad kitas Jeruzalės burmistras butų žydas.

TURĖJO $70,000, BET NUSIŽUDĖ.

New Yorke pereitą sąvaitę nusižudė gazu pigiame bute tulas John Teiga, kuris uždarbiaudavo kaip patarnautojas ir daiktų nešiotojas traukiniuose. Pasirodo, kad jis paliko bankuose $70,000. Jis buvo kilęs iš Italų.

LATVIAI UŽDARĖ ŽYDŲ GIMNAZIJĄ.

Iš Rygos pranešama, kad Latvijos švietimo ministerija tenai uždarė žydų gimnaziją ir žydų mokytojų draugija "Hamore."

Kainos Vėl Smarkiai Pakilo.

Paskutinėmis dienomis Amerikoje vėl viskas smarkiai pabrango, tik darbininkų algos nei kiek nepakilo. Kaip statistikų žurnalas "Analist" parodo, dabar kainos daug aukštesnės, negu buvo 1913 metais. Jeigu 1913 metų kainas paimti kaip 100 punktų, tai dabar jos stovės taip:

Žemės ukio produktai	117.6
Valgomieji daiktai	124.1
Audiniai	107.7
Kuras	161.9
Metalai	109.7
Statybos medžiaga	112.1
Chemikalai	99.1
Viskas bendrai	122.2

Taigi matome, kad daugiausia pabrango valgomieji daiktai ir kuras, kurių daugiausia sunaudoja neturtingi žmonės. Nedyvai todėl, kad Armouro mėsos kompanija per pereitus metus padarė daugiau kaip $10,000,000 gryno pelno. Ir to jai da negana, nes šiomis dienomis ji vėl pakėlė mėsos kainas.

DIRTUVĖJE LAIKĖ PASLĖPĘS $3,780.

Thompsonville, Conn. — Sortuodami vilnas Bigelow Sanford karpetų dirbtuvėj pereitą savaitę keturi darbininkai čia užtiko tamsioj kertėj ant lentynos užkištą pluoštą pinigų. Suskaitė — $3,780. Paaiškėjo, kad tuos pinigus tenai laikė užkišęs vienas tos dirbtuvės darbininkų, kuris bankais nepasitikėjo, o senoj pančekoj ar po šieniku namie bijojo laikyti. Bet jo laimė, kad juos čia rado keli asmenys, kurie negalėjo jų paslėpti, todėl turėjo jam atiduoti. Bet jeigu juos butų radęs vienas, tai vargiai kas nors apie tai žinotų.

SNIEGAS UŽDENGĖ NAUJAJĄ ANGLIJĄ.

Po Naujų Metų buvo užėjęs labai šiltas oras Naujoj Anglijoj ir lietus nuvarė visą sniegą. Į trumpą laiką sujudo upėse ledai, pakilo vanduo ir vietomis pradėjo grėsti potviniai. Bet šaltis vėl surakino viską naujais ledais ir potvinių pavojus praėjo, o šios sąvaitės pradžioje iškrito nemaža sniego ir Naujoji Anglija šiandien vėl apvilkta žiemos rubais.

IŠPLĖŠĖ IŠ BANKO $10,000.

Stockbridge miestely, netoli Bostono, pereitą sąvaitę 4 banditai užpuolė Housatonic National Banką ir radę tik vieną viceprezidentą, surakino jam rankas, paskui ištuštino visus stalčius, surinko $10,000 pinigų ir pabėgo. Visi buvo ginkluoti ir vienas turėjo uždengtą veidą, matyt, gerai pažįstamas.

KNYGA KIŠENIUJE SUSTABDĖ KULIPKĄ.

Wichita, Kan. — Kažin koks padukėlis čia šovė iš revolverio J. M. Certeriui krutinėn. Bet Carteris turėjo vidujiniame kišeniuje storą knygą, kuri sustabdė kulipką ir tuo budu išgelbėjo Carterio gyvybę.

SAARO KRAŠTO VOKIEČIAI PASISAKE UŽ VOKIETIJĄ

APIE 40,000 ŽMONIŲ ŽADA BĖGTI UŽSIENIN.

Žydai ir komunistai nusigandę, kad dabar Saare prasidės Hitlerio teroras.

Pereitą nedėldienį Saaro krašte buvo plebiscitas. Tautų Lygai ir tarptautinei kariuomenei prižiurint, gyventojai turėjo pasisakyti, kaip jie nori toliau gyventi: grįžti prie Vokietijos, prisidėti prie Francuzijos, ar palikti "status quo."

"Status quo" reiškia tą pačią padėtį, kuri buvo iki šiol.

Balsavimo daviniai buvo tokie:

Už Vokietiją 476,089 balsai.

Už Status quo—46,613.

Už Francuziją—2,083.

Tuo budu Saaro kraštas grįžta Vokietijai. Hitlerininkai šokinėja iš džiaugsmo. Bet žydai, komunistai ir kiti Hitlerio priešai, kurie vedė atvirą agitaciją prieš jį, dabar nusigandę, kad jis pradės jiems keršyt, kai pasitrauks tarptautinė kariuomenė ir Tautų Lygos komisija. Todėl jie jau ruošiasi bėgti iš Saaro. Francuzų apskaičiavimu, bėgimui esą pasiruošę 40,000 žmonių.

Lietuviams gal nelabai aišku, kodėl Saaro krašto gyventojai balsavo dėtis prie Vokietijos? Nejaugi juos sužavėjo hitlerizmas? Taigi paaiškinsime:

Visų pirma, kas yra Saaro kraštas? Tai yra nedidelis žemės plotas, gulįs Saaro paupy, Reino ir Mozelės upių tarpe. Gyventojų yra apie 800,000, taigi kaip trečdalis Lietuvos. Vyriausis to krašto miestas arba sostinė vadinasi Saarbriuken, su 100,000 gyventojų, maždaug kaip Kaunas. Šalis labai graži, pilna miškų ir kalnų, tarp kurių vingiuoja Saaro upė.

Bet ne tame Saaro svarba, kad jis turi gražią gamtą. Svarba tame, kad Saaro žemėj guli turtingi anglies klodai. Jeigu ne anglies kasyklos, dėl Saaro krašto šiandien tur but niekas nesiginčytų. Geležies pramonė Saare taipgi aukštai pakilusi, bet savo geležies Saaras neturi, o imdavosi ją iš Lotaringijos (Loraino), kuri po karo priskirta prie Francuzijos.

Prieš karą Saaro kraštas prigulėjo Vokietijai. Istoriniu ir tautiniu žvilgsniais jis yra vokiečių žemė. Gyventojai kalba vokiškai. Ir jie buvo vokiečiai per amžius. Tiktai po didžiojo karo, kai aliantai pradėjo plėšti sumuštą Vokietiją ir dalintis jos žemėmis, Francuzija pareikalavo, kad jai butų atiduoti Alzacija-Lotaringija ir Saaro kraštas.

Saaro kraštas, kaip Vokietijos dalis, sienų niekuomet neturėjo, todėl francuzai užbrėžė ant žemėlapio sienas, užimdami visas kasyklas ir pramonės miestus, ir pasakė: "Šitas plotas turi prigulėt mums."

Bet Amerikos Wilsonas ir Anglijos Lloyd George nesutiko su tuo. Jie pripažino Francuzijai Alzaciją-Lotaringiją, nes tiedu kraštai seniau yra prigulėję Francuzijai, bet nesutiko atiduoti francuzams Saarą, žinodami gerai, kad Vokietija niekados to neužmirštų ir prie kiekvienos progos tykotų tą kraštą atsiimti, o juo labiau, kad vietos gyventojai yra vokiečiai ir francuzų baisiai nekenčia.

Negalėdama Saarą visai pasisavinti, Francuzija padarė nors tiek, kad Saaro kraštui valdyti buvo pastatyta 15-kai metų Tautų Lygos komisija, o per tą laiką francuzams buvo duota teisė išnaudoti tenai anglių kasyklas. Pasibaigus 15-kai metų, Saaro gyventojams turėjo but leista visuotinu balsavimu pareikšti savo valią, kaip jie norėtų gyventi toliau: po Tautų Lyga (status quo), grįžti prie Vokietijos, ar dėtis prie Francuzijos?

Per tą 15 metų francuzai darė Saarlande ką tik galėjo, kad patraukus gyventojus savo pusėn. Bet tai nieko negelbėjo. Gyventojai nekentė francuzų ir nekentė Tautų Lygos valdžios, kurią jie skaitė aliantų įrankiu, svetimu despotizmu. Ir todėl kai dabar atėjo plebiscitas, jie balsavo už Vokietiją. Jeigu Vokietijoj šiandien nebutų fašistinės diktaturos, tai Tautų Lyga gal nebutų gavus nei vieno balsų—visi saarlandiečiai butų balsavę už Vokietiją.

Taigi pereito nedėldienio plebiscitas nereiškia pritarimą Hitleriui, bet protestą svetimam jungui ir smurtui.

PASTIPUSIĄ STIRNĄ SUŠĖRĖ BEDARBIAMS.

Buzzards Bay, Mass. — Pereitą sąvaitę ugnagesiai ir game-wardenai čia ištraukė iš jurių kažin keno pašautą stirną. Jie mėgino ją atgaivinti, bet nepavyko. Tuomet pastipusi stirna buvo atiduota vietos labdarybės tarybai, kuri maitina bedarbius.

AUSTRIJOJ NUTEISTAS PAKARTI VIENAS NACIS

Salzburgo teismas nuteisė pakarti hitlerininką Deinhamerį už tai, kad rengė teroristinius aktus ir laikė pas save sprogstamos medžiagos. Trys jo bendrai nuteisti kalėti sunkiųjų darbų kalėjime nuo 10 iki 15 metų.

SING SING KALĖJIME NUŽUDYTI 2 BANDITAI.

New Yorko valstijos Sing Sing kalėjime pereitą sąvaitę buvo nužudyti elektros kedėj du banditai. Vincent Walsh, kuris plėšimo metu buvo užmušęs New Yorko policmaną, ir Harold Seaman, kuris taip pat plėšimo metu buvo užmušęs pilietį O'Dwyerį Brooklyne.

APŽVALGA

"MES SUŠAUDYSIM NE DĖSĖTKUS, BET ŠIMTUS."

Taip rašo Karl Radek "Izvestijose," polemizuodamas su užsienio "laikraštiniais vilkais," kurie "nesiliauja staugę" (ne prekraščajut voja) dėl šaudomų "baltagvardiečių" Sovietuose.

Visų pirma Radekas užvažiuoja vienam Londono "vilkui" už tą "staugimą." Girdi:

"Lordo Beeverbrooko organas, 'Daily Express,' 7 gruodžio išspausdino korespondenciją, kurioj pranešama, jog Sovietų valdžiai reikėję siųsti Leningradan OGPU agentus iš Maskvos, kad areštuotų OGPU agentus Leningrade. Bet narsųs leningradiškės OGPU vyrukai nenorėję pasiduoti, ir tuomet pačiam tovariščui Vorošilovui tekę siųsti Raudonąją armiją, kuri nugalėjusi pasipriešinimą rankinių granatų pagalba. Įvykęs didelis mušis, iš kurio laimėtoju išėjęs tov. Vorošilovas. Durniai ir melagiai iš lordo Beaverbrooko organo užmiršo, kad jie tik vakar pasakojo apie sukilimus, kurie apėmę Raudonąją armiją ir kuriuos slopina OGPU! Šiandien, to organo pranešimu, raudonarmiečiai jau malšina sukilusius OGPU bendradarbius!"

Toliau Radekas duoda garo "Angriffui" ir kitiems hitlerininkų laikraščiams, kurie lieja ašaras dėl šaudomų teroristų Rusijoj, bet visai tylėjo, kuomet Hitlerio fašistai be jokio teismo ir tyrinėjimo šaudė savo sėbrus ir generolus.

Da toliau "Izvestijų" redaktorius pliekia Lenkijos laikraštininkus, kurie taip pat "staugia" dėl šaudymų Sovietuose, visai užmiršdami žmonių žudymą Pilsudskio karalystėj.

Bet ne visa buržuazinė spauda Sovietus dėl tų šaudymų smerkia. Francuzų laikraščiai, pasirodo, tokioms represijoms pritaria. Radekas cituoja vieną francuzų laikraštį, kuris aiškiai pasako, jog su teroristais reikia kovoti be pasigailėjimo, nes žudydami valdininkus jie provokuoja valstybių trinimąsi ir kelia karo pavojų.

Padavęs iš to laikraščio ištrauką, Radekas baigia:

"Prie šito nėra kas pridėti. Mes tik padarysime išvadą: MUSŲ HUMANIŠKUMAS IR MUSŲ MEILĖ ŽMOGUI (ČELOVIEKOLIUBIJE) SUSIDEDA IŠ TO, KAD GERIAU TEBUNIE SUŠAUDYTA, JEIGU YRA REIKALO, KELI DĖSĖTKAI ARBA ŠIMTAI BALTAGVARDIETIŠKŲ NIEKŠŲ, KURIE STENGIASI PARAUTI TAIKĄ, NEGU KAD TURĖTŲ KENTĖTI MILIONAI DARBININKŲ IR VALSTIEČIŲ."

Kad buržuaziniai laikraščiai ir jų korespondentai mėgsta meluoti, tai dalykas visiems žinomas. Bet reikia pastebėti, kad ir pas tovariščą Radeką ne viskas tiesa. Areštuojamus ir šaudomus Rusijoj žmones jisai vadina "baltagvardietiškais niekšais" (bielogvardeiskija kanalji), o tuo tarpu gi visi žino, kad Zinovjevas, Kamenevas ir jų šalininkai, kurie dabar yra areštuojami, netik nėra jokie baltagvardiečiai, bet da kairesni komunistai ir už patį "Izvestijų" redaktorių.

NEKALTINKIME VISŲ VOKIEČIŲ.

"Lietuvos Žinios" davė rimtą straipsnį "vokiškam" klausimui nušviesti. Jos teisingai protestuoja prieš musiškius nacionalistus, kurie verčia visus vokiečius į vieną kruvą ir visus lygiai smerkia kaip imperialistus, sąmokslininkus, išdavikus ir žmogžudžius.

Tokiais galima skaityti tiktai vokiečių tautininkus, nacionalfašistus, Hitlerio gaują.

Bet ne visi juk vokiečiai yra hitlerininkai. Milionai yra socialdemokratų ir šiaip kulturingų vokiečių. Dar pereitą vasarą, kai Hitleris darė "tautos atsiklausimą," ar ji jo politikai pritaria, ar ne, tai daugiau kaip 5,000,000 balsuotojų pasakė: NE!

Ir Klaipėdos klausimu, pakol Vokietijoje kalbėjo Reichstagas, tikras žmonių valios reiškėjas, Lietuvai nebuvo jokio pavojaus. Reichstagas yra patvirtinęs dabartinės Lietuvos - Vokietijos sienas ir Klaipėdos kraštą pripažinęs Lietuvai.

Taigi aišku, kad pakol Vokietijoje buvo demokratinė tvarka, pakol kalbėjo laisvai visos liaudies rinktas parlamentas, ji plėšriajam imperializmui nepritarė ir į kitas tautas nesikėsimo. Jeigu ir išsišokdavo koks "patriotiškas" junkeris, kaip gen. Ludendorfas, tai demokratinė valdžia jo avantiurą tuoj likvidavo.

Vokietijos valdžia sužvėrėjo tik tada, kai buvo nuslopinta žmonių atstovybė—parlamentas, o jo vieton atsistojo vienas pakvaišęs "tautos vadas," Hitleris.

Nuo fašistiškos jo diktaturos dabar kenčia netik Lietuva, bet ir pati Vokietija. Vokiečių liaudis šiandien yra taip pat nelaiminga, kaip ir kitos, kurios pateko į nacionalistų ar fašistų diktaturą. Kaip "Lietuvos Žinios" sako—

"Tukstančiai geriausių vokiečių tautos sunų, labai daug nudirbusių žmonijos kulturai ir menui, išguiti iš savo krašto; šimtai tukstančių ramiausių ir kulturingiausių vokiečių pudomi koncentracijos stovyklose, kalėjimuose, kurių baisumus ir mums pasakoja tuli jų, iš tų stovyklų pabėgę; milionai protingiausių, doriausių ir drąsiausių vokiečių nežmoniško nacionalizmo siautimo sąlygose drįsta viešai pasisakyt prieš hitleriškąjį nacių režimą, kurį vaizdžiai charakterizuoja birželio skerdynės. O kiek vokiečių kenčia vokiečių fašizmo prievartą ir elgiasi prieš savo įsitikinimus, pastangas ir norus.

"Aišku: ne visi vokiečiai imperialistai, nacionalistai ir fašistai. Vokiečių tauta nelaimėje..."

Išvada labai aiški: sąmokslą Klaipėdos krašte prieš Lietuvą ruošė ne vokiečių tauta, bet vokiečių fašistai, smurtininkai. Su demokratine Vokietija kovot Lietuvai nereikėjo. Taigi ir kaltinkim tiktai fašistus, ir kovokime tiktai prieš visokį smurtą, prieš visokius "tautos vadus" ir diktaturas.

Fašizmą reikia mušti ir naikinti netiktai vokišką ar itališką, bet taip pat ir lietuvišką.

Kai žlugs visi "fiureriai" ir "vadai," kai tautų vardais pradės kalbėti demokratija, lietuviams nebus pavojingi nei vokiečiai, nei kiti kaimynai.

Kaip Išrodo Pakraščių Sargyba.

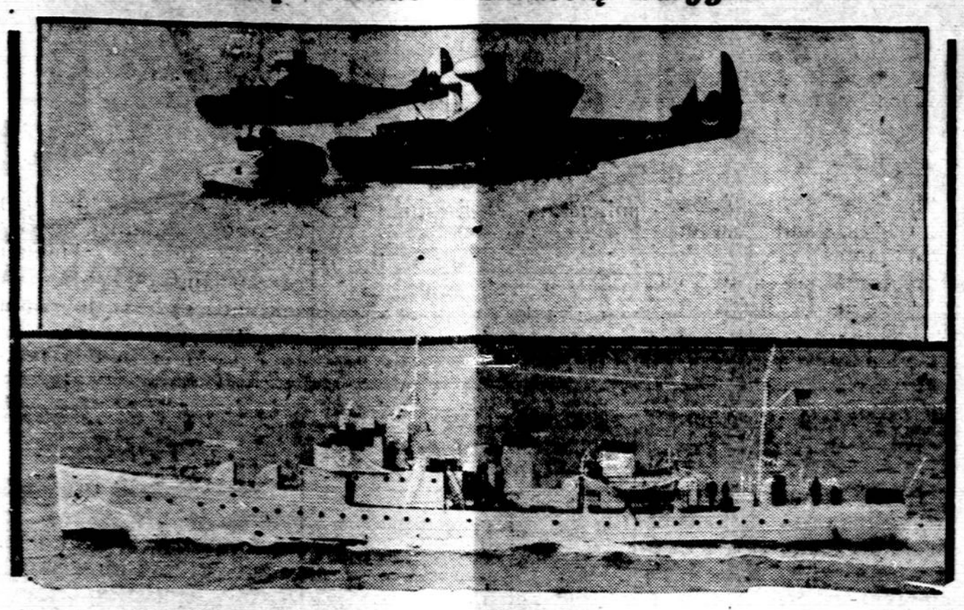

Amerikos laikraščiuose dažnai matosi žinių apie pakraščių sargybą (coast guard). Ji gaudo šmugelninkus, ji gelbsti laivams nelaimei ant jurių ištikus, ir tt. Bet kaip ji išrodo, lietuviai nedaug žino. Taigi čia paduodame nors vieną jos pavyzdį: viršuje matosi 3 orlaivai su užrašu "U. S. Coast Guard," o apačioje—naujas dviem kaminais laivas "Pandora." Per paveikslėlio vidurį matosi siauras tamsus ruožas — tai Californijos sausžemio pakraštis. Pakraščių sargyba yra Amerikos ginkluotų jėgų dalis ir karo metu tarnauja karo tikslams. Ramybės laiku ji yra iždo departamento žinioje, o karo metu pereina karo departamento žinion ir veikia kaip karo laivynas. Pakraščių sargyba turi ir specialę savo mokyklą, kur ruošiami jos tarnybai reikalingi žmonės. Kursas tęsiasi 4 metus. Mokinių kas metai priima 200, tarp 18 ir 22 metų amžiaus; įstojant reikia įmokėti $200 uniformai. Įstoti galima tiktai per kompeticinius egzaminus. Mokyklos vieta — New London, Connecticut.

MUSŲ ŽMONĖS MĖGSTA PEŠTYNES.

Kodėl lietuvių organizacijose visuomet verda ginčai ir peštynės?

"Naujienos" šį klausimą aiškina taip:

"Lietuviai nėra pripratę prie plataus visuomeninio darbo, jų ir budas nėra tąja linkme išlavintas. Jie kits kitam pavydi, kits kitu neužsitiki, ir savo 'aš' stato aukščiau bendrųjų reikalų. Jeigu burys žmonių ima dirbti kokį nors darbą, tai tuojaus atsiranda kitas burys, kuris stengiasi jį trukdyti.

"Pažvelgkime į musų biznius: ar daug rasime kompanijų, kurios sugebėjo ilgesnį laiką sutartinai, be kivirčų veikti? Labai nedaug. Lietuvių biznius daugiausia individuališki, vieno asmens valdomi. Kuomet susideda du, trys partneriai, žiurėk — už kiek laiko jau jie susivaidija ir skiriasi.

"Panašiai yra ir su draugijoms. Kiek tų visokių pašalpinių draugijų pristeigta! Ar dėl to, kad jų tiek daug reikėjo? Visai ne. Tvėrėsi vis naujos ir naujos draugijos, kadangi vienas arba du energiškesni žmonės negalėjo patekti į vadus (į komiteto narius) senojoje draugijoje. Naują draugiją įsteigus, iš jos vėl traukėsi nepatenkinti kandidatai į vadus ir steigė savo draugijas."

Dėl tų peštynių daug yra nukentėjusios ir idėjinės organizacijos, kaip laisvamanių, socialistų, komunistų, tautininkų ir kitos.

Kai kas mano, jog visi tie nesutikimai, tai vis kova už principus. Bet "Naujienos" su tuo nesutinka. Sako:

"Dėl idėjų, o juo labiau dėl principų šitaip žmonės nesiblaško ir nesiskaldo į smulkias besiriejančias grupes. Priežastis ne idėjose, bet lietuvių nemokėjime bendrai dirbti. Pas mus yra menkai išvystyti visuomeniniai instinktai, o labai stiprus yra egoistiniai ir individualistiniai palinkimai. Pridėkime prie to dar mokslo ir bendro kulturingumo stoką musų masėse, — ko rezultate bile kuris pusiaugramotnas rėksnys jaučiasi esąs didelis 'mandročius,' kuris gali publikai pliaukšti didžiausias nesąmones, nebijodamas buti nušvilptas, ir mums bus aišku, iš ko kyla tos 'kovos'."

Tame yra daug tiesos. Tačiau mes nesakytume, kad visi vaidai yra tik asmenų peštynės dėl pirmenybės, keršto ar pavydo. Vaidai tarp visuomeninių srovių eina daugiausia dėl idėjų ir principų.

L. PRUSEIKA APIE BALTAGVARDIEČIUS.

"Naujosios Gadynės" 1-mane numery draugas Pruseika sako, kad jo prakalbose Brooklyne tuli socialistai "nervavosi" dėl šaudymo žmonių Rusijoj. Kad jie "nesinervuotų", Pruseika savo laikrašty juos ramina, jog Rusijoj esą šaudomi tiktai baltagvardiečiai. Reiškia, nėra ko jų gailėtis, nėra ko "nervuotis."

Kad įtikinus savo skaitytojus, jog tai tiesa, Pruseika cituoja New Yorko "Posto" korespondento Lore straipsnį, kur sakoma, kad Hitleriui atsistojus prie valdžios, Berlyne, Paryžiuje ir kitur pradėjo organizuotis rusų fašistai.

Toliau Pruseika primena, kad Klaipėdos krašte pradėjo organizuotis hitlerininkai.

Ant galo jisai cituoja Litvinovą, kuris pasakęs Tautų Lygos tarybos susirinkime "labai įdomią prakalbą," kad prieš karą socialrevoliucionieriai galabiję caro valdininkus, bet bolševikai tokiai taktikai nepritardavę.

Gerai, bet ką visos tos pasakos turi su dabartiniais įvykiais Rusijoj? Juk Kirovą Leningrade nušovė ne iš užsienio atvykęs baltagvardietis ar fašistas, bet Leningrado gyventojas, komunistų partijos narys, nesenai da da tarnavęs vienoj Sovietų valdžios įstaigoj. Ir visi kiti dėl Kirovo nužudymo suimti ir jau sušaudyti žmonės buvo ne kokie baltagvardiečiai, bet tikri komunistai, Trockio-Zinovjevo-Kamenevo linijos sekėjai. Tai yra "whole story in the nutshell."

Kam čia reikia tų pasakų apie baltagvardiečių ir fašistų organizacijas užsieniuose, kad čia klausimas eina apie šaudymą kairiųjų komunistų Rusijoj? Kam be reikalo drumsti vandenį?

TYSLIAVA APIE DEMOKRATIJĄ.

Kažin kas iš lietuviškųjų fašistų išsižiojo, kad "Vienybė" seniausis laikraštys, o pasikvietė į redaktorius demokratą. Tysliava tam fašistiškam ožiui atsako taip:

"O apie demokratiją, tai iš viso nereikia ginčytis. Išskyrus pusgalvius, visi žmonės — demokratai."

Gerai pasakyta, Juozai.

"TĖVYNĖ" SUSIRUPINO.

"Tėvynė" labai susirupino "melagingais gandais," kuriuos Amerikos lietuvių spauda skleidžia apie SLA. Daugiausia jos redaktorius susijaudino dėl tos žinios, kuri nesenai tilpo "Keleivy" apie atgavimą SLA. laisnio New Yorko valstijoj.

Musų laikrašty buvo pasakyta, jog senoji SLA. valdyba tiek nualino Susivienijimą, kad New Yorko valstijoj jau buvo atimtas laisnis, ir kad adv. Bagočiui reikėjo važiuoti net į Albany miestą, kad naują laisnį išgauti. Laisnis jam pasisekė atgauti, ir "Keleivis" pasakė, kad tai yra linksma žinia SLA. nariams.

"Tėvynei" tas labai nepatiko ir 2-ram savo numery ji pareiškia, kad tai esą "melagingi gandai."

O mes sakom, kad tai ne "melagingi gandai," bet tikri faktai. Vienas faktas yra tas, kad kuomet Detroito seime adv. Bagočius buvo pastatytas SLA. prezidentu, tai Susivienijimas laisnio New Yorko valstijoj jau neturėjo; o antras faktas yra tas, kad tik šiomis dienomis pasisekė laisnį išgauti. Jeigu "Tėvynė" vadina tai "melagingais gandais," tai ji falsifikuoja faktus.

"Tėvynė" sako, kad ji nenorinti maišytis į "srovinių sumetimų sukurius," bet ji turinti ginti SLA. nuo "melagingų gandų."

Jeigu taip, tai kodėl ji nei karto da neprotestavo prieš "Sandarą," kuri ištikrųjų platina melagingus gandus apie Susivienijimą? Nuo to laiko, kaip tautininkai neteko Susivienijime kontrolės, "Sandaros" neišėjo da nei vienas numeris, kur nebutų šmeižiama naujoji Pildomoji Taryba ir agituojama prieš SLA. Kodėl "Tėvynė" to nemato, jeigu jai rupi tik SLA. labas, o ne "partinių sumetimų sukurys?"

Wake up, Mr. Vitaiti!

GELŽKELIEČIAI REIKALAUJA 30 VALANDŲ SĄVAITĖS.

Amerikos gelžkelių darbininkai pradėjo vajų už 30 valandų darbo sąvaitę, be sumažinimo algų. Šią sąvaitę Chicagoje susirinko metinė gelžkeliečių konferencija, kurion susirinko 1,500 unijų viršininkų ir skyrių atstovų, kurie svarstys, kokiais budais lengviausia savo tikslo pasiekti.

AUKŠTIEJI VOKIETIJOS KARININKAI NUSISTATĘ PRIEŠ HITLERĮ.

Šitą parodo dabar paskelbtas jų slaptas memorandumas Hindenburgui.

Paryžiaus sąvaitraštis "Vue" paskelbė slaptą aukštųjų Vokietijos karininkų memorandumą, kurį jie buvo įteikę prezidentui Hindenburgui, kuomet jis da buvo gyvas.

Iš to memorandumo pasirodo, kad aukštieji vokiečių karininkai labai pasipiktinę Hitlerio siautimu. Ypač jie pasibiaurėję juo dėl gen. Šleicherio nužudymo.

Mes priversti buvome tylėti.

Memorandumas, pažymėtas liepos 18 d., prasideda šitaip:

"Jusu aukštoji didenybe! Žemiau pasirašiusieji generolai ir aukštieji karininkai, didelio nerimo apimti, drįsta prašyti Jusų aukštą didenybę leisti jiems išdėstyti priežastis, dėl kurių likimas musų brangios tėvynės jiems teikia didelį susirupinimą. Paskutinių sąvaičių įvykiai mus giliai sujaudino. Įvykiais mes buvome pasipiktinę, bet priversti buvome tylėti."

Šleicherio užmušimas.

Memorandumas nupasakoja, kaip generolas fon Šleicheris, ištikimas Vokietijos tarnas, buvo užmuštas be teismo ir tardymo "įsakius oficialiems aukštai stovintiems asmenims."

Ypatingą pasipiktinimą memorandumo autoriai pareiškia dėl Šleicherio apkalinimo po mirties, esą jis buvęs valstybės išdavikas.

"Ne visi karininkai, šį memorandumą pasirašiusieji, sutiko su politinėmis fon Šleicherio pažiuromis. Kaikurie buvo griežtai nepritarią. Tačiau visi mes, kaip vienas, stojame ginti jo atmintį. Mes šaukiame jusų aukštą didenybę liudininku, kad Šleicheris buvo karštas patriotas, žinojęs, kas yra disciplina ir kario pareiga.

"Kai aukštųjų karininkų garbė, ir, tokiu budu, garbė ir visos kariuomenės apdrabstoma purvais, kai susilaro butis, kurioje nebaudžiamai galima galabyti užsitarnavusius generolus, kiekvieno, nešiojančio karišką mundyrių, pareiga pertraukti tylėjimą. Štai kodėl mes leidžiame sau kreiptis į jus, kaip į garbingiausį Vokietijos karį ir Vokietijos kariško genijaus atstovą, žemiausiai prašydami: pasimti saugoti kariuomenę, kuri rizikuotų tapti žaislu nusikaltėlių rankose."

Vidaus taikos nėra.

Įspėdami feldmaršalą, kad jis visų birželio įvykių smulkmenų nežino, nes tai yra sąmoningai nuo jo nuslėpta, memorandumo autoriai trumpai aprašo "kruvinos pirties" istoriją, ir konstatuoja, kad vidaus taikos Vokietijoje nėra ir sudarytose sąlygose buti negali:

"Mes mename, kad svarbiausioji priežastis, dėl kurios musų tauta padalyta į lagerius, yra ta, kad sistematiškai slopinamos tradicinės, Vokietiją sudariusios, jėgos. Dabartinė valdžia šalina jėgas, kuriomis rėmėsi Bismarko imperija, pakeisdama jas politikais, kurie ne visuomet pasirodo užduoties reikalavimų aukštumoje."

Išorinės katastrofos pavojus.

Užsienių politikos srity Hitlerio valdžia, memorandumo autorių manymu, Vokietiją veda prie katastrofos:

"Užsienių reikalų ministeris įsitikinęs, kad, kilus karui, Anglija bus musų pusėje arba, mažiausia, palaikys neitralumą. Žinios, kurias mes turime, liudija, nelaimei, priešinga. Teisybei reikia žiurėti į akis. Nežiurint visuomenės nuotaikų skirtingumo, Anglija yra nusistačiusi prieš mus nedraugingai, ir musų propaganda pasibaigė visišku nepasisekimu."

Apie Rusiją.

Memorandume sakoma, kad atsisakymas nuo Bismarko tradicijų "numetė Rusiją į Francuzijos glėbį." Tai yra juo skriaudžiau, kad "turimomis reichswehro žiniomis, Rusija 1935 metais turės gerai apginkluotą kariuomenę. Jei palyginti pramonines ir ginklo jėgas Rusijos su Japonija, tai Rusijos naudai bus santykis kaip 3:1."

Busimas pasaulinis karas.

Memorandumo autoriai mano, kad "geriausiu atvėju busimame pasauliniame kare jėgų kombinacija galėtų taip susidėti: Vokietija, Italija, Japonija, Austrija, Vengrija prieš Francuziją, Ameriką, Rusiją, Mažąją Antantę, Belgiją ir Pabaltijo valstybes."

Tačiau, memorandumo autorių manymu, ši geriausia Vokietijai kombinacija turinti labai maža galimumų:

"Greičiausia mums teks kovoti sąlygose žymiai mažiau palankiose, jei tik nepasikeis musų užsienių politikos linija, Bismarko krypties pasikeitimo prasme. Pirmoj eilėj reikia pamatiniai pakeisti rytų politiką ir atnaujinti buvusius santykius su Rusija; tai vienintelis budas išvengti karo dviejuose frontuose. Vokietijos sąjunga su Rusija ir Italija, musų nuomone, yra kertinis Vokietijos užsienių politikos akmuo, ir jame gludi galimo karo pasisekimo pagrindas.

Prašymas ketvirtą kartą gelbėti "tėvynę."

Memorandumo autoriai pagaliau sako, kad Hindenburgas tris kart jau išgelbėjo tėvynę: (1) prie Tanenbergo, (2) gale karo ir (3) išrinkimo jo prezidentu metu. Jie maldauja Hindenburgą gelbėti "tėvynę" ir ketvirtą kartą, ir tam siulo visišką paramą, nesigailint savo gyvybių.

Praktiški pasiulymai:

Memorandume nurodoma: tuojau pašalinti Goeringą, Gebelsą ir Darre; vice-kancleriu paskirti gen. fon Fričę, o visos valstybės valdymą pavesti penkių ministerių direktorijai; karo ministeriu paskirti fon Hameršteiną, užsienių reikalų ministeriu — Nadolną.

AR ŽINOT, KAD—

Senovės Graikijoj, kaip rodo užsilikę iš tų laikų graikų rašytojų užrašai, žmonės gyvendavo vidutiniškai tik apie 29 metus. Šiandien gi vidutiniškas žmogaus amžius Amerikoje yra skaitomas 57 metų.

Lietuvoje norint turėti namuose radio imtuvą, reikia mokėti valdžiai iki 150 litų mokesčių į metus.

Kiaulių šeriai, plonai aptraukti guma, paskutiniais laikais pradėta vartoti kaip pamušalas po kilimais (karpetais).

KAS SKAITO, RAŠO TAS DUONOS NEPRAŠO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA TO NIEKAS NEPEIKIA

Komunistų "Laimėjimai," Kunigų Misijos, Bendros Darbininkų Prakalbos Ir Etc.

NEW KENSINGTON, PA.

Praėjusiais 1934 metais musų bimbiniai komunistai nevarė priešingos agitacijos nei prieš republikonus, nei prieš demokratus, nei prieš kitas buržuaziškas partijas.

Bet prieš socialistus tai dirbo sušilę. Varė biaurią agitaciją, draskė socialistų kandidatų plakatus, o jų vieton kabino savų kandidatų skelbimus. Ir vistiek nieko nepelnė.

Tačiau rinkimams praėjus jie giriasi: "Rinkimuose mes supliekėm socialistus."

Komunistai pasakoja, kad jie surinkę daugiau balsų, negu socialistai. O tuo tarpu oficialus rinkimų rekordas parodo ve ką:

Republikonai gavo 22,217 balsų; demokratai 41,798 balsus; Nepriklausoma Darbo Partija gavo 2,037 balsus; Blaivininkai 762; komunistai 273; socialistai 3,322.

Taigi socialistai gavo beveik 13 kartų daugiau, negu komunistai. Ir da jie giriasi, kad "supliekę" socialistus!

* * *

Praeitą rudenį vietinės lenkų katalikų parapijos prabaščius savo davatkoms surengė jomarką ir pasikvietė iš kitur keliatą kunigų į talką. Per dvi sąvaites jie dienomis ir vakarais laikė mišias, mišparus, giedojo, poteriavo ir keliaklupšti vaikščiojo, už griekus gailėjosi, spaviedojosi, sakramentus valgė, pinigus rinko įvairiems Dievo ir jo šventųjų reikalams; žvakes, ražančius, škaplerius. mazguotus virvagalius, blėkutes, sparnuotus paveikslėlius ir kitokius dalykus pardavinėjo ir šventino. Dievobaimingoms moterims kunigai sakė: "Jeigu norit po mirties turėti pas Abraomą dangaus karalystę, tai turit savo vaikus leist į katalikiškas mokyklas, nes kitos mokyklos yra bedieviškos, ištvirkimo lizdai; socialistus, komunistus ir kitokius bedievius vykit lauk iš burdo, nedraugaukit ir nekalbėkit su jais, nes jie visi yra velnio apsėsti žmonės, vagys, palestuviai, razbaininkai ir tt.

Dabar dėl tos kurstančios kunigų agitacijos jau turime visą eilę nepageidaujamų vaidų tarp vedusių porų, tarp giminių ir tarp buvusių gerų draugų. Mat, tamsios davatkos, kunigų sugundytos, pradėjo užpuldinėti laisvų pažiurų savo gimines ir draugus, kad penktadieniais valgo lašinius, o sekmadieniais neina į bažnyčią ir poterių nebumba.

Ir popiežiaus agentai dar pyksta, kad Meksikoje juos suvaržė. Tokia pragaištinga agitacija turėtų but visur uždrausta. Kam reikia žmones kurstyti vienus prieš kitus?

* * *

Sausio 6 d. Allegheny Valley Central Labor unija (ji susidaro iš angliakasių, plieno, stiklo, alumino, elektrikos, ir kitų darbininkų) ir Socialistų Partija bendrai surengė prakalbas buvusiai Vokietijos parlamento narei Tony Sender.

Ji mums labai daug įdomių dalykų pasasakojo apie tai, kaip Hitleris dabar siaučia Vokietijoj ir kaip komunistai jam pagelbėjo įsigalėti.

Iš šito mažyčio pradedamojo bendro veikimo tarp darbininkų unijų ir Socialistų Partijos gali ir privalo išaugti didelė darbininkų organizacija, kuri butų labai naudinga darbininkų klasei kovoje su kapitalizmu už geresnį duonos kąsnį.

* * *

Hillman Coal and Coke kompanijos kasykloj per visą pernai metą apie 400 angliakasių vos gavo dirbti po 2—3 dienas į sąvaitę. Pavieniai ir su mažomis šeimynomis galėjo nors skurdžiai pragyventi; bet tie, ką turi dideles šeimynas, tai turėjo but nedavalgę ir nuplyšę.

* * *

Gruodžio 24 d. angliakasiai čia gavo savo dvi sąvaitinę algą. Tą dieną ir angliakasių vaikai gavo iš kompanijos Kalėdų dovanų saldainių, ratukų, vežimukų ir kitokių beverčių dalykėlių. Vadinasi, ponas Hillmanas susimylėjo ant angliakasių nuplyšusių ir nedavalgiusių vaikučių ir da per vietinį dienraštį pasigyrė: kad jis esąs tikras "Santa Claus."

Bet jei ponas Hillmanas toks "geraširdis" žmogus, tai kodėl jis tiems vaikučiams nedavė po porą gerų batukų, arba šiltų drabužėlių? **P-tas.**

RUMFORD, MAINE.

Skirtingos davatkos, bet dirba vienodai.

Pas mus yra jaunas kunigėlis Ribokas. Nieko tokio, kunigas palieka kunigu, ir negalima norėt, kad jis gyvendamas iš neprotaujančių davatkų gerai atsineštų prieš tuos žmones, kurie protauja ir į visokius burtus netiki. Nuo kunigų to nesunauksime. Bet keisčiausia tai tas, kad musų fanatikės fašistės ir bolševikės veikia iš vieno ir susidėjo į vieną kuopą. Cipdavatkės, plytlaižės bėga per lietuvius stuba nuo stubos ir renka visokiariopas aukas. Vienos kolektuoja kunigėliui ant kelinių, kitos ant žiupono, trečios ant kaž-kokio raikščio, da kitos ant kamžos ir tt.

Bolševikai, baisiai didelė draugystė, susideda net iš 19 tuščių galvų, veikia tokiu pat mastu. Lenda prie kiekvieno. Bet jeigu jiems kaip nors nepatikai, tai, "Dieve gelbėk," iš blagaslovys bolševikų komisarai tokį darbininką žmogų nei kiek neblogiau už davatkas.

Keisčiausia tas, kad didžiuma tų davatkų nėra užsimokėję už savo gyvenimus, taksai už namus kai kurių nemokėti po du metu, vaikučiai giglinėja pusnuogiai, be priežiuros, nes jų motinos arba auklėtojai lando po stubas ir kaulina nuo kitų paskutinį kąsnį. Suprantama, tokius reikėtų pašventyt su gera šluota. Bet niekas nesikabint jų nenori.

Su darbais Rumforde bloga. Oxfordo dirbtuvė dirba 4 dienas, Pacifico 6 dienas, bet uždarbiai maži. Nuo spalių mėnesio pakėlė 4c į valandą; žmoneliai skursta. Valgomų daiktų kaina auga sparčiai. Patartina, kad darbo jieškot į Rumfordą nevažiuotų.

Senas Rumfordietis.

LAWRENCE, MASS.

Sausio 20 d. čia bus art. Prano Rimkaus koncertas, kurį rengia L. U. Kliubas savo salėj. Vietos lietuviai visi prašomi atstilankyti.

Kliubietis.

LAWRENCE, MASS.

Nabašninko Urbšos našlė kelia bylą prieš kitą moterį.

"Keleivy" savo laiku buvo jau rašyta, kad Lawrence buvo rastas automobiliaus dujomis užtroškęs savo garaže Juozas Urbša, žinomas čia laivakorčių agentas ir pinigų siuntėjas.

Dabar likusi jo našlė, Uršulė Urbšienė, užvedė bylą prieš tulą Miss Helen Rowe, kaltindama ją paveržus Urbšą nuo teisėtos savo žmonos ir trijų vaikų. Visi tos p-lės Rowe pinigai bankuose ir insurance kompanijose tapo užareštuoti. Urbšienė reikalauja iš jos $15,000 atlyginimo už jos vyro paveržimą. Ji sako, kad toji mergina gyvenusi su jos vyru apie trejatą metų ir jis miręs nepalikdamas savo šeimynai nei vieno cento.

Byla užvesta Salemo teisme. **Ridikas.**

WILKES-BARRE, PA.

Nigerkos geriau myli baltus bolševikus.

Per Naujus Metus čia buvo suruoštas bolševikų balius Crystal salėj. Net policmanai juokėsi, kad baliuje maišėsi juodveidžiai su baltveidžiais. Baltos merginos šoko su nigeriais, o nigerkos su baltais.

Žiurėdamas į šitą baltaijuodą internacionalą, vienas policmanas išsireiškė: "Kažin, ar nepradės tie žmonės eiti kada nors ant peilių už savo moteris?" Mat, kai kurios nigerkos nėjo su savais nigeriais šokti, bet sėdėjo ir laukė, kad jas išvestų koks baltas bolševikas.

Ir žmonės šneka, kad komunistams nigerkos geriau patikusios, negu savosios merginos. Sakoma, kad komunistai jau pradėję prirašinėti nigerkas į savo bolševikišką Susivienijimą. Ar tai teisybė, man neteko patirti. **M. B.**

LAWRENCE, MASS.

Lietuviai turėtų remti savo duonos kepyklą.

Lawrence'o lietuviai turi įsikurę savo korporaciją duonai kepti. Ji gyvuoja jau keliatą metų ir daug naudos yra mums padariusi. Ji kepa labai gerą duoną ir parduoda visai nebrangiai, po 15 centų didelį kepalą. Jeigu ne korporacija, mes turėtume mokėti už duoną daug brangiau. Taigi visi turėtume ją remti ir visose krautuvėse reikalauti lietuviškos duonos ir kitokios nepirkti. **Šėrininkas.**

"KELEIVIO"

KALENDORIUS

1935 METAMS.

PILNAS VISOKIŲ INFORMACIJŲ, STATISTINIŲ ŽINIŲ IR PAMOKINIMŲ. BE TO, ŠIŲ METŲ KALENDORIUJE YRA IR MAGIJOS MONŲ BEI ŠTUKŲ, KO SENIAU NEBUVO.

Čia paminėsime tiktai keliatą dalykų, kurie telpa šių metų "Keleivio" Kalendoriuje. Štai jie:

1. Koks buna laikas kituose pasaulio kraštuose, kuomet Bostone ar New Yorke buna 12 valanda vidudienio?
2. Kokie šįmet bus saulės ir mėnulio užtemimai?
3. Palyginimas metrinių matų ir saikų su amerikoniškais.
4. Kada prasidėdavo Nauji Metai senovėje?
5. Tarptautinis kalendorius.
6. Mahometonų kalendorius.
7. Japonų kalendorius.
8. Francuzų revoliucinės eros kalendorius.
9. Faktai apie saulę.
10. Gyvulių ir paukščių amžius.
11. Kiek lietuvių gyvena užsieniuose?
12. Labai įdomi pasaulinio karo statistika, parodanti kiek kuri šalis turėjo mobilizuotų kareivių, kiek jų buvo užmušta, kiek sužeista ir kiek paimta nelaisvėn.
13. Kaip krikščionybės skelbėjai teriojo Lietuvą.
14. Kaip žuvis praleidžia žiemą.
15. Kaip Amerikos valdžia planuoja pakeisti klimatą, kad apsaugojus kraštą nuo sausrų, ir kiek tas darbas kaštuos.
16. Kaip mokslininkai pradėjo taikyti saulės šilimą praktiškiems tikslams.
17. Lietuvos totoriai ir iš kur jie atsirado. Labai įdomi istorijos studija.
18. Kaip sutvarkyta Sovietų Rusijos valdžia.
19. Kaip išaugo Japonijos galybė.
20. Ką reiškia Rusijos kolchozai ir sovchozai, ir kaip jie tvarkomi.
21. Kaip Mussolini aiškina fašizmą.
22. Kaip prof. Ivanauskas augina lapes Lietuvoje.
23. Sodų ligos ir kaip jas naikinti.
24. Nauja teorija apie pasaulio atsiradimą.
25. Kaip Kinijoj žmonės gyvena, kokia jų religija, miestai ir tt.
26. Kaip pasidaryti namie gero vyno.
27. Kaip vokiečiai kasė Lietuvoje auksą.
28. Magiški monai ir štukos, su paveikslais ir paaiškinimais, kaip magikai apgauna žmonių akis.

Kalendorius yra didokos knygelės formato, 96 puslapiai, ant gražios popieros ir labai gražiai atspausdintas. Jo kaina "Keleivio" skaitytojams— 25 centai. Kas "Keleivio" neskaito, tam 50 centų.

Pinigus galima siųsti pašto ženkleliais arba kartu su prenumerata. Iš Kanados prašome pašto ženklelių nesiųsti, nes Jungtinėse Valstijose jų negalima vartoti.

Adresuokite taip:

KELEIVIS

253 W. Broadway, South Boston, Mass.

NEWARK, N. J.

Atstatymo Bendrovės šėrininkų dėmesiui.

New Jersey valstijoj gyvenančių Atstatymo Bendrovės šėrininkų priešseiminis susirinkimas šaukiamas sekmadieny, sausio (January) 20 d., 2:30 val. po pietų, šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York ave., Newark, N. J.

Daugiausia Bendrovės šėrininkų New Jersey valstijoj yra Newarke, Elizabethe ir Harrison-Kearny — jie lengvai galėtų pripildyti tą skaitlinę, kuri yra reikalinga (apie 2,000 balsų) kvoruma sudaryti.

Visi šėrininkai susirinkiman kviečiami. Nuo šio susirinkimo priklausys šaukiamojo seimo teisėtumas ir Bendrovės likimo nustatymas.

Kvorumo Komisija.

W. FITCHBURG, MASS.

Mirė Jonas Dapkus.

Šiomis dienomis čia mirė Jonas Dapkus, geras žmogus ir senas "Keleivio" skaitytojas. Liko nuliudusi žmona Julė ir dvi jau suaugusios dukterys; viena yra ištekėjusi už M. Kalušos, o kita už F. Balikonio.

Velionis Dapkus buvo kilęs iš Nidginių kaimo, Joniškio valsčiaus. Palaidotas laisvose kapinėse, kaip pažangiam ir susipratusiam žmogui pridera. Buvo daug gėlių, bet gražiausį vainiką paaukojo draugas Petras Bičiunas iš Norwoodo.

Jonai, mes ilgai tave atsiminsime! **Draugai.**

EINANT PRO TAVERNUS, REIKIA UŽSIDENGTI LIETSARGIU

CHICAGO, ILL.

Prohibicijos laikais, budavo, eini gatve ir, rodos, niekas tavęs nemato. Veik visų krautuvių langai budavo kimšte užkimšti, jeigu ne prekėmis, tai bent skelbimais, kas darėsi krautuvių viduje, iš gatvės nebuvo galima matyti.

Bet kai prohibicija tapo atšaukta, tai veik visų verslininkų langai tapo atidengti, ypač tavernų. Ir dabar einant pro tavernus reikia užsidengti nuo langų pusės lietsargiu, nes labai dažnai pasitaiko, kad prie lango ar prie baro stovi geras pažįstamas, arba pats taverno savininkas, kurie labai masinančiai moka pamoti tokį "Hello," kad noroms-nenoroms turi užeiti į vidų ir atsakyti į tiesioginį klausimą: "Ką gersi?" Mandagumas reikalauja ir pinigą padėt ant baro. Lietsargis yra vienintėlis budas apsisaugoti nuo panašių supuolimų.

Dabar, laike žiemos švenčių, tavernų langai tapo truputį papuošti. Tiesa, didžiumoje musų lietuviškų užeigų langų išpuošimas nekažin kokio skonio. Jie pastato kokių žolynų vazoną, arba įstato į langą apdulkėjusį iškimštą žvėriuką ir patys nežino, kam jo ten reikia.

Krautuvės lango išpuošimas yra komercinės dailės dalykas, kuris reikalauja tam tikro patyrimo. Komercinėse mokyklose yra duodami specialiai langų puošimo kursai. Tavernų (užeigų) savininkai neturėtų tame jokio vargo, jeigu jie butų bent kiek sumanesni. Juk bravorai ir degtinės sandėliai užlaiko specialistus tavernų langams puošti. Paprastai, tas patarnavimas yra teikiamas veltui. Reikia tik pasakyti agentui, per kurį perki alų arba degtinę, kad nori išpuošti užeigos langą žmoniškai ir jie prisiųs patyrusį tame darbe.

Kaimynas.

Kas Mums Rašoma.

Padėjo į "katalikišką" banką $9,500 ir kas iš to išėjo.

Juozas Elijošius iš Chicagos rašo:

Laimingas buvau, kol neturėjau pažinties su pono Eliaso "katalikišku" banku (Universal State Bank Chicagoje). Bet sykį nunešiau tenai pasidėt $1,000. Pradėjo manęs klausinėt, ar turiu daugiau pinigų. Pasakiau, kad turiu dar $8,500 įdėjęs į morgičius ir į First National Banką. "Nelaikyk pinigų žydiškoj bankoj," pradėjo mane gąsdinti p. Elias. Sako, "mano katalikiška banka, jos nepaims joks velnias, tai pasidėk savo pinigus čionai."

Ir aš paklausiau jo. Sukišau $9,500. Jis tuoj man įsiulė nupirkti už $8,000 jo banko morgičių. Dabar pasirodo, kad tie morgičiai negeri ir visą "katalikišką banką" velnias paėmė. Aš likau be sveikatos ir be pinigų, turiu gyventi iš pašalpos, kurios gaunu $5 į mėnesį. Ir kai anądien nuėjau pas p. Eliasą paprašyt paramos, tai jis mane kalėjimu pradėjo grąsinti. Aš dabar stoviu bredlainėje, o jis po viešbučius puotauja ir šypsosi iš musų vargdienių, kad mes taip lengvai pasitikim ir prarandame savo sunkiai uždirbtus centus.

J. Elijošius.

Lermas SLA. 352 Kuopos Susirinkime.

DETROIT, MICH.

Sausio 6 d. įvyko šios kuopos metinis susirinkimas. Seni viršininkai padarė savo pranešimus, nauji užėmė savo vietas, ir viskas tvarkoje. Po to pirmsėdis paklausė organizatorių, ar nėra naujų narių. Org. F. Motuza atsiliepė, kad jis darbuojasi, bet kol kas nieko nenuveikęs, nei vieno nario da neturįs. Tuomet atsistojo organizatorė F. Budvidienė ir praneša, kad ji jau turinti du narių, ir perstato juos susirinkimui. Susirinkusieji subruzdo, išreikšdami pagirimą jai. Perstatytas pirmutinis jos narys yra A. Levulis, sveikas, jaunas vyras. Bet Motuza atsistojęs pradeda rėkti, kad mums tokių nereikia. Niekas nežino, kame dalykas. Bet vėliau paaiškėjo, kad naujas narys ne fašistiško plauko, ir todėl jis Motuzai nepatinka. Tegul girdi, jis eina ir prisirašo prie 21 kuopos, kur visi progresyviai susispietę.

Iš tų žodžių Motuzos vienminčiai suprato, kame dalykas, ir visi jie pradėjo šaukti, kad "nepriimt." Bet rimti nariai reikalauja, kad priimti. Klausimas statomas slaptam balsavimui. Iš 50 narių, 18 pasisakė "nepriimt." Nors fašistukų nedaug, bet, pagal konstituciją, kandidatas negali but priimtas, kuomet tiek yra priešingų.

Susirinkimas eina greitai pirmyn. Skaitomas laiškas iš Centro, kad Pildomoji Taryba pakėlė mokestį penkiais centais, nes lėšų iždas ištuštintas ir naujoji Taryba negali paskirtų jai darbų atlikti be lėšų. Tuoj pasiprašo balso žinomas "istorikas iš atbulos pusės" ir pradeda rėkti, kad Tarybos ponai norį tik balevot, aeroplanais lakstyt, o mes turime užtai mokėt!... Atsistoja "storasis bučeris" ir kartoja tą pačią pasaką... Paskui ir trečias tą patį kalba, o ant galo vyrai ir moterys, visi kartu pradeda šaukti, kad reikia balsuot protesto rezoliuciją į "Tėvynę" ir svetimą spaudą. Pirmininkas taukši plaktuku į stalą, bet niekas neklauso, tik rėkia, "rašyt rezoliuciją."

Ramaus ir šalto proto nariai užsimokėjo savo duokles pagal finansų raštininko nurodymą ir eina pro duris namo, o rėksniai rėkia, kad maršalka uždarytų duris ir nieko neišleistų, nes reikia rezoliuciją balsuot. Ramus nariai tačiau nenorėjo kačių koncerte dalyvauti ir išvaikščiojo, liko tik apie pusė tuzino rėksnių. Vienas jų įsikando ilgą cigarą ir sako, na, tai kiba reikia rinkti komisiją rezoliucijai pagamint. Bet kad nebuvo iš ko rinkti, tai taip ir liko. Nežinau, kaip protokolų raštininkas visa tai užprotokoluos.

SLA. Narys.

NEBRASKO GUBERNATORIUS.

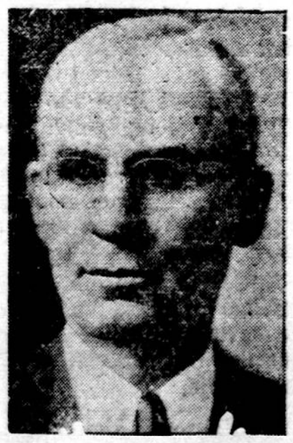

Čia matote naujo Nebraskos gubernatoriaus Cochrano atvaizdą. Nors jis kilęs iš airių, tačiau netiki, kad pasauly yra velnias. Kai kurie kunigai užta ivadina jį "bedieviu."

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Kaziui Ežerskiui. — Už sveikinimus ir linkėjimus Naujais Metais Maikio Tėvas sako nuoširdų ačiu.

Waldo. — Už iškarpas ačiu.

J. Urbonui— Draugo pranešimas apie Liet. Kapinių D-jos mitingą atėjo pervėlai, todėl negalėjome laiku paskelbti.

Kun. Žukauskui. — Sveikinimas atėjo per vėlai; negalėjome įdėti.

Jonui Stankui. — Kuris geležinkelis platesnis, rusų ar amerikiečių, mes neturime tikslių žinių.

P. Švilpai. — Maikio tėvas dėkoja už dvirublinę, bet kaip atsirado pasauly višta, senio razumas nesuvokia. Jis pataria tuo klausimu kreiptis į kleboną.

ALTASS Finansų Komisijai. — Pranešimą paminėsime sekančiame "Keleivio" numery.

Baltimoriečiui. — Tilps sekančią sąvaitę.

V. A. Meškunui. — Į šį numerį nespėjome įdėti. Tilps vėliau.

J. Marcinkevičiui.—Draugo straipsnio negalėjome iki šiol įdėti dėl daugybės raštų skubotumo. Mėginsime įsprausti jį sekantin numerin.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Labas vakaras, tėve!

—Vakaras olrait, Maike, ale man nepatinka, kam tu tuo pirštu į mane taip rodai. Ar aš tau kokią kiaulystę padariau, ar ką?

—Aš rodau į tavo nosį, tėve. Ji išrodo lyg ir didesnė šiandien. Gal nuo šalčio patino?

—Ne, Maike, tai ne nuo šalčio, ale nuo unaro.

—Nuo kokio "unaro?"

—Musų Ščeslyvos Smerties Susaidė turėjo mitingą pereitą nedėldienį, tai svarstant tautiškus reikalus iškilo sporas apie tautiškus Lietuvos zakonus. Musų staršas maršalka Kindziukas pradėjo sakyt, kad tas zakonas, ką liepia Lietuvos žmonėms mušti utėles, esąs bedieviškas ir priešingas bažnyčios mokslui. Tas užgavo mano unarą, Maike. Aš skaitausi vyčių generolas, pavožna asaba, ir tokius intarasus aš turėčiau aiškinti, o ne koks ten grinorius maršalka, ką prie durų sėdi. Taigi aš jam ir pasakiau, kad jis savo armoniką užsidarytų, ba apie tokius dalykus nieko nežino. O jis man sako, tai tu užsidaryk savo marmuzą, ale ne aš. Tas da labiau mano unarą užgavo. Aš norėjau jį išmest ir mudu truputį susirokavom prie durų. Valuk to, Maike, mano nosis ir pasidarė didesnė. Reiškia, dėl unaro.

—Reiškia, dėl unaro davei nosį sumušti, ar taip, tėve?

—Beveik...

—Na, ar tai gražu, tėve, dėl tokių niekų peštis?

—Tu, Maike, myli vis pamokslus sakyti ir kitus mokyti. Ale kas iš tavo priklodų, vaike, kad ant mitingo negali su tuo apsieiti? Aiškink gražiuoju kiek nori, o kito negali pertikrinti ir dac ol. Tai pasakyk, ką reikia su tokiu daryt?

—Ar tai reikia muštis?

—Aš nesakau, Maike, kad reikia muštis, ale tu pasakyk man, ką reikia su tokiu zdraica daryt? Ve, kad ir tas musų maršalka: nieko nežino, o atsistoja kaip koks lojaris ir pasakoja. Jis, mat, išskaitęs iš rašto švento, kad be Dievo valios niekas ant svieto nepasidaro. Taigi, sako, be Dievo žinios ir utelės negali pas gerą žmogų atsirasiti. O jeigu ponas Dievas mus utelėmis apleido, sako, tai mes neturim tiesos jas ganubyt. Ir iš to, Maike, jis išvedė tokią rokundą, kad Lietuvos valdžios zakonas prieš uteles yra bedieviškas. Na, o aš su tuo nesoglasnas, Maike. Aš sakau, kad utelė nereikalingas sutvėrimas ir tokį brudą reikia kasavot. Jis laikosi savo nuomonės, aš savo, ir prie tolko mudu negalim jokiu spasabu prieiti. Tai kas gi tada daryt, Maike?

—Jeigu jau prie to prieina, tėve, kad ginčuose nežinai ką daryt, tai geriausia nuo savo oponento pasitraukti.

—Ale tada, Maike, nei vienas nebus pertikrintas.

—O ar tu, tėve, dabar savo priešininką pertikrinai?

—Nausa.

—Tai gal jis tave pertikrino?

—Ne, Maike.

—Reiškia, nosis apsidaužėt visai be reikalo.

—Kaip aš žiuriu, tai tu, vaike, už savo tėvą visai neužsistoji. Jeigu, taip, tai aš eisiu verčiau kokią burną išmest.

Alkani Vilkai Puola Kaimus Rumunijoj.

Papiovė mergaitę ir daug gyvulių. Užpulti žmonės lipa į medžius.

Žinios iš Bukaresto sako, kad dideli šalčiai ir sniego pugos suparaližiavo visą Rumuniją. Da negirdėti šalčiai ir alkis išvarė iš girių vilkus, kurie eina dideliais pulkais ir puola kaimus. Vieną kaimą netoli Bistritzo užpuolė 40 vilkų. Negalėdami jų atmušti, kaimiečiai turėjo užsidaryti savo grįčiose, nes išalkę žvėrys pradėjo atakuoti žmones. Viena 10 metų amžiaus mergaitė nespėjo grįčion įbėgti, tai vilkai sudraskė ją į skutus. Kitoj vietoj vilkai užpuolė ukininką, kuris gryžo rogėmis iš miestelio namo. Ukininkas spėjo įlipti į medį ir turėjo išbuti tenai per naktį. Rytojaus dieną kaimynai rado jį medy sušalusį mirtinai, o du jo arkliai buvo visiškai vilkų suėsti. Šalčiai esą tokie dideli, kad Juodoji Jura užšalo per pusę mylios nuo kranto, kuri pirma beveik niekad neužšaldavo. Pereitą sąvaitę Rusijos pasieny sušalo du kareiviai stovėję sargyboje.

Surinktomis žiniomis, per paskutines audras Naujoj Anglijoj žuvo 6 asmenys. Sužeistų buvo keli dėsėtkai.

'Kaip Aš Padegiau Reichstago Rumus'

Hitlerio smogiko Karlo Ernsto išpažintis.

Musų skaitytojai atsimena, turbut, kaip 1933 metais prieš pat Reichstago rinkimus Berlyne buvo padegti Reichstago rumai, ir kaip Hitleris su savo agentais tuoj pradėjo rėkti, kad tai esąs komunistų darbas. "Jeigu jųs balsuosite už komunistus, tai visa Vokietija liepsnos taip, kaip Reichstago rumai," šaukė tuomet ant tvorų ir stogų sulipę naciai.

"Keleivis" ir visa pažangioji pasaulio spauda tuojau tada pasakė, kad Reichstagą padegė patys fašistai, kad turėtų kuo kaltinti ir šmeižti savo politinius oponentus.

Baugindamas žmones "Vokietijos liepsnojimu," Hitleris rinkimus tuomet laimėjo ir pradėjo areštuoti savo priešininkus dėl "Reichstago padegimo." Nors vienas komunistas teisme neva "prisipažino" parlamentą padegęs, bet, kaip dabar paaiškėjo, jis buvo hitlerininkų įrankis.

Dabar, kai jau viskas nutilo, išeina į aikštę, kad Reichstagą iktikrųjų buvo padegę patys hitlerininkai. Vienas padegėjų, Karl Ernst, kuris po to buvo nužudytas kartu su kitais padegėjais, spėjo parašyt savo išpažintį, kuri buvo paduota į Švedijos senatoriaus Brantingo rankas, ir dabar ji buvo paskelbta francuzų laikrašty "Le Journal." Paduosime čia ją "Keleivio" skaitytojams.

Karlo Ernsto raštas.

Aš, žemiau pasirašęs, Karl Ernst, Berlyno — Brandenburgo smogikų sekcijos vadas, Prusų valstybės patarėjas, gimęs 1904 m. Berlyne, Wilmersdorfe, nutariau čia pasakyti apie Reichstago padegimą, kuriame aš pats dalyvavau.

Aš tai darau patariamas mano draugų, nes tas labai skubu, kol Goebelsas ir Geringas su manin neapsidirbo. Jei mane areštuotų, tai Goebelsas su Geringu jau žinotų, kad šis dokumentas randasi užsienyje. Šis dokumentas neprivalo buti paskelbtas, kol aš ar draugai, kurių čia pavardės minimos, neįsakys tai padaryti; arba jeigu aš nusižudyčiau.

Pareiškiu, kad aš padegiau Reichstagą 1933 m. sausio 27 d., padedamas dviejų mano draugų, smogikų sekcijos vadų. Mes tai darėme įsitikinę patarnausią vadui ir nacių partijai. Mes darėme tai norėdami duoti fiureriui (Hitleriui.—Red.) progą apsidirbti su marksizmu, kuris yra didžiausis vokiečių tautos priešas. Jei nebutų šis marksizmo skaudulys pašalintas, Vokietija negalėtų atgyti ir pasveikti. Aš savo veiksmo nesigailiu. Aš prisipažįstu. Ko aš gailiuosi, tai tik to, kad šis aktas padėjo tokiems sutvėrimams, kaip Goebelsas ir Geringas iškilti į valdžios aukštybes, jiems, kurie išduoda smogikų sekcijas, kurie išduoda fiurerį, ir kurie tuo budu nori paslėpti savo apgaulę ir klastas, nukreiptas prieš smogikų sekcijas ir jų vadus. Smogikų sekcijos yra kilniausia nacionalsocialistinio judėjimo armija. Aš esu nacionalsocialistas (reiškia, fašistas.—Red.). Aš esu įsitikinęs, kad nacionalsocializmas gludi gyvenime ir jis žus sykiu su smogikų sekcijomis.

Po kelių dienų, paėmus mums valdžią, aš buvau pašauktas pas Heldorfą, kuris mane nuvedė vieną vakarą pas Goeringą. Ėjome abu su Heldorfu. Pakelyje, Heldorfas man pareiškė, jog reikia duoti fiureriui galimumo apsidirbti su komunizmu. Prie musų prisidėjo Goebelsas ir taip mes vystėme savo planą.

O planas štai koks.

Rinkimų proga, kai Hitleris bus Brelane, padaryti atentatą, kurį atliktų du neva komunistai, kai fiureris išlips iš lėktuvo. Tas atentatas butų antikomunistinio veikimo signalas. Buvo pašauktas Heimes į Berlyną išdirbti smulkų atentato planą.

Po dviejų dienų mes susirinkome pas Geringą, šį kartą be Goebelso. Geringas pasipriešino atentato projektui, nes jis bijojo, kad gali nepavykti. Mes manėme, kad Goebelsas pritars, bet Geringas patarė atsisakyti.

Ant rytojaus mane telefonu pašaukė pas save Goebelsas. Kol aš nuvykau, susirinkę draugai nutarė atmesti Goebelso projektą. Geringas buvo nuomonės, kad reikia imtis kitų priemonių, gal but padegti senuosius Berlyno imperijos rumus, arba mesti bombą į vidaus reikalų ministerį. Goebelsas atsakė, kad geriau padegti Reichstagą. Geringas tam tuojau pritarė. Heldorfas ir aš tam pasipriešinome nurodydami, kad tai sunku įvykdyti, bet pagaliau leidomės Goebelso ir Geringo įtikinami. Po diskusijų nutarta, kad vasario 25 d., aštuonios dienos prieš rinkimus, Heines, Heldorfas ir aš padegsime rumus. Geringas pareiškė galėsiąs parupinti degamos medžiagos labai lengvos ir nedidelio turio. Man pavesta atlikti parengiamuosius darbus. Kitą dieną aš nuvykau pas Geringą. Jis buvo kiek susimąstęs. Pareiškė nuomonę, kad butų klaida Reichstago padegime dalyvauti žinomiems smogikų vadams. Jeigu vienas jų butų atidengtas, viskas pražutų. Mes pašaukėme telefonu Goebelsą ir jam viską išdėstėme. Jis tai atrado nepamatuota. Visais atžvilgiais musų planas turėjo buti atmestas, nes komunistai, kurių salė buvo priešais musų partijoos salę, budavo susirinkę Reichstage iki 10 val. vakaro. Mes bijojome rizikuoti, nes jie galėjo mus pastebėti.

Kitame susirinkime, įvykusiame pas Goebelsą pasiulė pasinaudoti požeminiais koridoriais, kurie veda į Reichstagą, nes tai sumažintų riziką. Po to, Goebelsas pasiulė nepaskirti datą vasario 25 d., bet 27 d., nes 26 d. yra sekmadienis, kada neišeina ryto laikraščiai, ir gaisras nebutų galima kaip reikia išnaudoti partijos propagandai. Nutarėme padegti 9 val. vakare, kol dar tebeveikia radio stotys. Geringas su Goebelsu stebėjosi tokia priemone, kuri duotų progą pulti komunistus.

Heldorfo lydimas, aš apžiurėjau požeminius koridorius, kad geriau galėčiau susiorientuoti. Tuo tarpu Geringas mums aiškino Reichstago planą. Prieš dvi dienas prieš atentatą mes paslėpėme požemiuose degamają medžiagą, kurią mums parupino Geringas. Tai buvo keliatas leitonų fosforinės greit užsiliepsnojančios medžiagos ir keli litrai žibalo.

Vėliau visą padegimo naštą turėjau pakelti aš. Aš priėjau tos nuomonės, kada patyriau, kad viską turiu tik aš atlikti, pasirinkęs kelis labai patikimus draugus. Man pavyko įtikinti Geringą ir Goebelsą, kurie mane už tai pagyrė. Šiandien aš esu nuomonės, kad jei jie tai nutarė sykiu su manim, tai tik dėl to, kad jie mane vėliau galėtų laikyti savo rankose. Aš pasirinkau du draugus, kuriais pilnai pasitikėjau. Tiems draugams aš reiškiu savo didžiausią padėką. Aš juos prisaikdinau ir jie priesaiką išlaikė. Aš žinojau, kad jie manim pasitiki.

Kelias dienas prieš nuskirtą datą, mudu su Heldorfu sužinojome, kad Berlyno gatvėse pasirodė jaunas žmogus, kuris galėjo atlikti patį padegimo veiksmą. Šis berniukas buvo olandų komunistas. Pasaulis vėliau sužinojo jo vardą — tai Van der Lubbe. Aš jo prieš padegimą niekados nebuvau matęs. Heldorfas ir aš smulkiai tyrėme visas smulkmenas. Olandas turėjo veikti vienas galerijoj ir pasitikėti likimu. Aš su savo draugais turėjome veikti posėdžių salėje ir iš čia tuojau išnykti. Olandas turėjo pradėti savo darbą 9 val., o mes pusę valandos vėliau.

Kaip Reichstagas padegtas.

Visos smulkmenos susidarė dėl laiko. Olandas turi įeiti į Reichstagą po valandos, kai jau mes busime paruošę visą degamą medžiagą. Kad jis susipažintų su vieta, Heldorfas jį įvedė į Reichstago rumus ir viską parodė. Nutarėme, kad Van der Lubbe įlips per bufeto langą, kur patogiausia pastatyti kopėčias. Tas padaryta tam, kad butų mažesnė rizika. Kad butume tikri, jog Van der Lubbe nebus pastebėtas paskutinę minutę, Sanderiui buvo įsakyta, kad po pietų į Reichstagą niekas nebutų įleistas. Kai kopėčios pastatytos, jis tuojau praneša telefonu Hanfštangeliui į Geringo viešbutį. Iki paskutinės minutės Van der Lubbe palieka vienas.

Aš gi sutikau savo du draugus aštuntą valandą Neue-Wilhelmstrasse ir Dorotheenstrasse kampe. Buvo apsirėdę civiliškai. Po kelių minutų mes įėjome į rumus visai nepastebėti. Buvome apsiavę guminiais batais, kad niekas neišgirstų. Nusileidome į požeminius koridorius. 8 val. 45 min. mes jau buvome posėdžių salėje. Vienas draugas dar sugrįžo į koridorius paimti likusią degamają medžiagą, o kiti ir aš nuėjome į kaizerio Wilhelmo salę. Čia paruošėme padegimo vietas taip pat, kaip ir posėdžių salėje. Kėdes ir stalus apipylėme fosforine medžiaga. Užlaidos ir kilimai apipilti žibalu. Kelios minutės prieš 9 val. sugrįžome į posėdžių salę. 9 val. 5 min. viskas buvo baigta ir mes galėjome išeiti. Buvo laikas: užsidegimas fosforinės medžiagos turėjo įvykti po trylikos minutų. 9 val. 15 min. mes nulipome kopėčiomis žemyn.

Žinios pasaulio spaudoje buvo klaidingos. Mes trys atlikome visą darbą. Be Geringo, Goebelso Remo, Heines, Killingerio ir vėliau Hanfstangelio ir Sanderio, niekas nežinojo musų projekto. Manoma, kad fiureris suprato, kad tai yra smogikų dalių darbas. Aš nieko čia negaliu tvirtinti. Aš tarnauju vadui jau vienuolika metų; aš jam busiu ištikimas iki pat mirties. Tai, ką aš padariau, privalo padaryti kiekvienas smogikų dalių vadas savo fiureriui. Aš rašau šį dokumentą norėdamas apsisaugoti nuo Geringo ir Goebelso plano. Šis dokumentas tegul bus sunaikintas, jei klasta gaus atlyginimą, kokį nusipelnė.

Pasirašė Karl Ernst,
SA grupių vadas.

KARO VAIZDAI.

Karo vaizdai:
Griuva štai murai,
Dega miškai,
Pelenų kruvos
Lieka tiktai.

Karo vaizdai:
Trenksmas kanuolių,
Dujos, gazai,
Kaulais nukloti
Platųs laukai.

Karo vaizdai:
Griuvėsių kruvos,
Tarp jų kapai;
Beturčių sunųs
Guli tenai.

Karo vaizdai:
Dega ir tirpsta
Žmonių namai,
Į dugną grimsta
Jurių laivai.

Karo vaizdai:
Pražuties liepsnos,
Dumų tirštai,
Ryja žmoniją
Peklos nasrai.

Antanas Štulas.

MOKSLO DALYKAI

Ratas yra didžiausis žmogaus išradimas.

Matant skubantį traukinį, automobilį arba paprastą arklių traukiamą vežimą, niekas nepagalvoja, kad visa tai butų negalima, jei nebutų ratų. Ratas yra toksai kasdieninis dalykas, jog apie jį ir nemanoma. Atrodo taip, buk ratą žmonės žinojo ir naudojo jau seniausiais laikais. Bet ištikrųjų taip nėra. Ratą žmogus išrado ir ėmė vartoti, palyginti, ne taip labai senai. Rato išradimas yra laikomas vienu didžiausių žmogaus proto išradimų, nes be rato nebutų įmanoma visa šiandieninė technika. Visų pramonės fabrikų svarbiausią pamatą sudaro ratas.

Ilgus, ilgus tukstančius metų žmonės gyveno žemėj, nežinodami ratų. Jie jau mokėjo įsižiebti ugnį, siutis rubus, statytis namus, verstis žemės ukiu, tačiau dar neturėjo ratų. Greičiausiai, mintis apie ratą žmogui atėjo tada, kai jis pastebėjo, kad sunkius daiktus lengviau kilnoti iš vietos į vietą, juos ritinant padėjus ant nestorų rąstų. Rąstais buvo gabenami akmenys Egipto piramidėms statyti, nes vežimų tada dar nebuvo, kadangi nebuvo ratų. Ratai atsirado žymiai vėliau, maždaug 2,000 metų prieš Kristaus gimimą. Pirmieji ratai buvo tiesiog atpiauti storesnių medžių gabalai, labai sunkųs ir nepatogųs. Paskiau buvo išmokta ratus dirbti iš storų lentų, jas sukalant. Ratų kaustymas yra visai, palyginti, nesenas dalykas. Lietuvoj dar yra senų žmoniu, kurie atsimena, kaip buvo važinėjama ratais, be geležinių ratlankių.

Kas yra gyvybė?

Musų kunas susideda iš milionų gyvų grudelių, kurie yra tokie mažyčiai, kad juos galima pamatyti tiktai per stipriausį mikroskopą. Tie grudeliai yra vadinami narveliais arba celėmis. O medžiaga, iš kurios susideda tie narveliai, mokslo kalboje vadinasi protoplazma.

Iš tokių pat narvelių susideda visi gyvi sutvėrimai, ir net augmenys. Visuose gyvunuose ir augmenyse yra protoplazmos, ir toj protoplazmoj reiškiasi gyvybė.

Mokslas nesenai da patyrė, kad protoplazma nėra kokia vienos rušies medžiaga, kaip vaškas ar cukrus, bet labai sudėtingas audinys, susidedąs iš labai smulkių grudelių, siulelių ir kambarėlių. Tie kambarėliai veikia kaip atskiros dirbtuvėlės, kuriose vyksta visokios cheminės reakcijos, kaip laboratorijose. Taigi gyvybė ir yra niekas daugiau, kaip tų cheminių reakcijų reiškinys. Kuomet koks nors smugis ar ligos bakterijos suardo ryšius tarp tų kambarėlių, gyvunas paprastai suserga arba ir visai miršta.

Ar yra gyvunų, kurie niekados nemiršta?

Mokslininkai yra linkę manyti, kad labai mažyčiai gyvunėliai, kurie susideda tik iš vieno narvelio ir gyvena balose, niekuomet nemiršta, jei kiti gyvunai jų nesuėda ar kokia katastrofa jų nesunaikina. Užaugę ir pasiekę pilno savo didumo, tie gyvunėliai skįla pusiau, ir tuo budu iš seno gyvunėlio darosi du jauni. Kuomet šie užauga, jie vėl skįla pusiau, ir taip tas kartojasi be pabaigos.

Ar akmenys gyvi, ar ne?

Ne, akmenys nėra gyvi tokioj prasmėj, kokioj gyvybė paprastai yra suprantama. Medžiaginiai daiktai yra skaitomi gyvais tik tada, kada jie gali atlikti tulas funkcijas, tokias kaip alsuoti, judėti, imti maistą ir gimdyti vieni kitus. Akmuo tokių ypatybių neturi, ir jame nėra protoplazmos.

Kuo augmenys skiriasi nuo gyvunų?

Yra du pagrindiniai skirtumai, kurie skiria augmenis nuo gyvunų. Visų pirma, gyvunai gali kilnotis iš vienos vietos į kitą, o augmenys to padaryt negali. Antras dalykas, augmenys ima sau maistą tiesiai iš žemės, oro ir saulės spindulių, o gyvunai gali gyventi tiktai rydami kitus gyvunus arba augalus.

Ar tiesa, kad žmogus yra bezdžionės giminė?

Taip, tiesa. Visi rimtesni mokslininkai sutinka su Darwino teorija, kad žmogus, kaip ir visi kiti gyvunai, išsivystė evoliucijos keliu. Žmogus nėra gimęs tiesiai iš bezdžionės, sako mokslo vyrai, bet kilęs iš tų pačių protėvių, iš kurių kilo ir bezdžionė. Žmogus persiskyrė su bezdžione milionai metų atgal, tačiau judviejų organizmas ir dabar niekuo nesiskiria.

Kunigai, žinoma, evoliucijos nepripažįsta, nes ji kenkia jų bizniui. Jie sako, žmogus negali but bezdžionės giminė, nes jis gali kalbėt, o bezdžionė kalbos neturi.

Bet tai labai silpnas argumentas, nes kalba nėra prigimtas, o išmoktas dalykas. Tegul žmogus užauga tokiose sąlygose, kaip bezdžionė, o ir jis nemokės jokios kalbos.

BULGARIJOJ BUVO RUOŠIAMAS PERVERSMAS.

Mes jau rašėme, kad Bulgarijoj buvo susekta slapta komunistų organizacija. Dabar ateina žinių, kad iš paimtų dokumentų paaiškėję, jog komunistai ruošę perversmą Bulgarijoj. Ryšium su tuo suimta 325 civiliai žmonės ir 175 kareiviai.

Be to, konfiskuota daug ginklų, šovinių, bombų ir tt. Komunistų rengtas sukilimas turėjo prasidėti kareivinėse, kur turėjo buti suimti karininkai ir ginklai perduoti civiliams. Vykdant suėmimus, neįvyko jokių incidentų. Visoje Bulgarijoje ramu.

SOVIETUOSE SUŠAUDYTAS KALVĖNAS BUVĘS LIETUVIS KOMUNISTAS.

"Lietuvos Žinios" praneša, kad lietuvis Kalvėnas, kurį dabar Sovietai sušaudė kaip "baltagvardietį," iki 1932 metų dirbęs viename Kauno viešbuty, bet budamas komunistas, jis visuomet svajojo, kad reikėtų vykti į Sovietus. Vieną dieną jis ir išvyko iš Kauno. Iš štai, dabar pasirodo, kad jis Sovietuose jau sušaudytas.

Ką gi ant to pasakys Bimbos kompanija?

Įvairios Žinios.

ŠVEDŲ SOCIALDEMOKRATŲ LAIKRAŠTIS APIE VOKIEČIŲ DARBUS KLAIPĖDOJE.

Švedų vyriausybės ir socialdemokratų partijos organas "Socialdemokraten" paskelbė šiomis dienomis visą eilę straipsnių apie nacistų darbus Klaipėdoje. Sako:

"Vokiečiai varo nuo Vienos iki Klaipėdos aršią ir įžulią kovą prieš savo nepageidaujamus, nors visai ramius, kaimynus. Kovos tikslas — pasiplėšti svetimų žemių, o priemonės — teroras, žudynės, smurtas. Karo dar bijoma, nes jis baudžia mirtimi ir griuvėsiais ne vien užpultuosius, bet ir užpuolikus. Geriau šiandien vokiečiams patinka ruošti sukilimus. Sukilimų jie siekė Austrijoje ir Klaipėdoje.

"Nei baisiausios aukos naciams nieko nereiškia. Neumaninkų ir Ko. vokiečiai ne tik nesudraudė, bet dar jų žygiams palaikyti papirkinėjo vietos gyventojus ir valdininkus, verbavo juos į slaptas Nauman ir Sas organizacijas, mokino juos karo mankštos ir ginklavo, o šie niekino lietuvius ir jų kalbą, užpuldinėjo ramius gyventojus, nelendančius į jų bučį, tercrizavo mokyklų vaikus ir, pagaliau, suvaržė Lietuvos prekybą su Vokietija. Tai vis Hitlerio skelbiamas vokiečių 'taikos noras' ir jo 'siekimas.' Nepakankamai, matyti, dar vokiečiai nusvilo ir nepakankamai dar pasimokė iš savo nepavykusių avantiurų. Jų jie gali dar suruošti, tik ar pavyks? Pasaulis jau per gerai pažįsta vokiečių 'taikos' skelbimo metodus ir jų tikslus."

Po Saaro Plebiscito Naciai Imsis Už Pastorių.

Reuteris praneša iš Berlyno, kad po Saaro krašto plebiscito bus suimta 30 smarkiausių opozicionierių pastorių. Tarp kitų, bus suimtas savo karingumu pasižymėjęs pastorius Niemoleris ir vyskupas Kochas. Suimtieji pastoriai busią apkaltinti valstybės išdavimu, nes palaiką santykius su užsienių spauda.

Kad prieš opoziciją bus imtasi griežtesnių žygių, patvirtina ir tai, kad policija paleido susirinkimą, kuriame kun. Niemoleris nepalankiai atsiliepė apie fašistinį vyskupą Miulerį, ir kad vokiečių vidaus reikalų ministeris, kalbėdamas Wiesbadene, pareiškė, jog vyriausybė nepakęsianti intrigų prieš valstybę po krikščionybės priedanga. Šitai "priešų ir išdavikų" rušiai valdžia esanti pasiruošusi pritaikyti tinkamų priemonių.

EUROPOS AUDROSE ŽUVO 18 ŽMONIŲ.

Po visą Europą pereitą sąvaitę siautė didelės audros ir sniego pugos. Anglijoj audra sudaužė žvejų laivą ir 13 žmonių prigėrė. Kitas laivas buvo sudaužytas Dunojaus upėj, netoli Belgrado, Jugoslavijoj. Čia žuvo 5 žmonės.

SULAIKĖ AGITACINĮ KARVELĮ.

Kaune, prie apygardos teismo rumų, sulaikytas karvelis, ant kurio kojos buvo užrišta raudona juosta su tam tikrais agitaciniais šukiais.

Huey Long—Antras Sinclairas.

Senatorius Huey P. Long, kurį kapitalistinė spauda visuomet pašiepia kaip Louisianos "diktatorių," pereitą sąvaitę davė tai spaudai suprasti, kad 1936 metais jisai statysiąs savo kandidaturą į prezidentus, nes iš Roosevelto politikos šalis nieko gera nesusilauksianti. Dabartinę depresiją Amerikoje jisai vadina "Roosevelto depresija." Rooseveltas vedąs tokią politiką, kad turčiai darosi turtingesni, o vargdieniai vargingesni.

"Mes turim jau trečius metus Roosevelto depresijos," sako Long, "ir padėtis kas dieną darosi vis aršesnė.

"Visą laiką mes meldėmės, prašėme ir laukėme palengvinimų, o dabar vėl išgirdome pranešimą, kad didžiųjų lobių Rooseveltas negalįs liesti."

Long nori tuo pasakyti, kad Rooseveltas bijosi apdėti stambųjį kapitalą didesniais mokesčiais, kad nesupikdžius kapitalistų.

Long reikalauja didžiuosius lobius visai konfiskuoti ir išdalyti žmonėms.

Jisai planuoja suorganizuoti "šimtą tukstančių draugijų," kurios reikalaus apdėti milionierius mokesčiais iki 100 procentų.

Visiems piliečiams po 60 metų amžiaus bus mokamos pensijos ir dirbti jiems nereikės. Darbų bus pakankamai visiems darbininkams. Kiekvienai šeimynai bus garantuotas maistas, apdaras, namas, radio ir automobilius.

Panašių dalykų žadėjo rinkikams ir Upton Sinclair, kada jis užsimanė "runyt" į Californijos gubernatorius praėjusį rudenį, tačiau didžiuma piliečių jo prižadams nepatikėjo. Vargiai norės žmonės tikėti ir Longo prižadams.

Žinoma, Sinclairą su Longu negalima lyginti. Pirmas yra svajotojas, o antras—demagogas.

Pietų Afriką Užpuolė Skėriai.

Iš Cape Town pranešama, kad šiais metais Pietų Afrikoje priviso nepaprastai daug skėrių. Dėl jų smarkiai kenčia Pietų Afrikos vidurinės sritys. Dėl skėrių traukiniai, kurie eina iš Šiaurės į Cape Town, atvyksta 2 valandas pasivėlavę. Skėriai didžiuliais debesimis spiečiasi ant geležinkelių linijų ir apdengia bėgius storu sluoksniu. Traukiniui einant, tie vabzdžiai sumalami ir aplypusiais bėgiais traukinys vos begali judėti. Vyriausybė visaip kovoja su skėriais. Naudojami ir nuodai. Pavartotų nuodų dėka, šiaurės vakarų dalyje skėriai beveik išnyko, tačiau vidurio srityse kol kas su jais kova eina labai sunkiai.

MOKINASI ESPERANTO KALBOS.

Esperanto kalba Lietuvoje turi nemaža šalininkų. Laikraščiai praneša, kad Šiaulių mieste esperantininkai turi net savo skaityklą ir duoda tos kalbos kursus. Šiomis dienomis buvo net Esperanto kalbos kvotimai laikomi. Kvotimus išlaikė 15 žmonių. Kaune taipgi yra esperantininkų draugija. Nesenai ji iškilmingai minėjo tos kalbos įkurėjo, D-ro Zamenhofo, 75 metų sukaktį.

KIEK VOKIEČIAI PER KARĄ PADARĖ LIETUVAI SKRIAUDOS

Vokiečių okupacija Lietuvai buvo tur but pats sunkiausias laikas visoj jos istorijoj. Nei badmečiais, nei per didžiausius savystovius karus musų tėvynė tiek nenukentėdavo. Nepersenai apytiksliai surankiota statistika štai kaip apie tuos laikus byloja.

Šiauliu apskrity už tariamą užsilikusių belaisvių globą sušaudyta 382 vyrai ir 14 moterų. Už neva ginklų laikymą — 129 vyrai ir 4 moterys. 1,800 vyrų išvežta į lagerius ir priverstinus darbus. 1,114 išvežtųjų vyrų mirė badu ar kalėjimuose, kiti gi vos gyvi grįžo namo, tačiau 486 mirė kaulu ar plaučių džiova. Gyvų beliko tik 100, kurie dar ir dabar apie pasibaisėtinus vokiečių žiaurumus pasakoja.

O kur gi kiti apskričiai? Apskaičiuota, kad viename tik nepriklausomosios Lietuvos plote vokiečiai sušaudė ir kalėjimuose išmarino 8,500 vyrų ir 84 moteris. Badu ir visokiom ligom mirė apie 20,000 žmonių.

Okupavę Lietuvą, vokiečiai stengėsi kuodaugiausiai išvežti į savo faterlandą miško, gyvulių, vilnų, kailių, visokių maisto produktų. Ir jie vogė, plėšė, vežė ką tik galėjo. Jie išvežė 421 bažnyčios varpą, kas reiškia 3,000,000 aukso rublių nuostolių, nes vidutiniškai dvasiškijos žiniomis kiekvienas varpas kaštavo 8,000 rublių. Sudegino ar niekais pavertė 39 bažnyčias, o 18 jų išplėšė. Atatinkamų įstaigų tvirtinimu, vokiečiai išvežė už 85,000,000 aukso rublių vertės miško, už tiek pat sviesto, kiaušinių, kiaulių ir paukštienos. Beto, jie nuėmė kai kur keturius derlius rugių, kviečių, avižų ir dobilų, kas sudaro žymiai daugiau nuostolių negu miškas.

Kiek išviso vokiečiai sudegino trobėsių, sunku pasakyti. Turimomis žiniomis, viename tiš Šiaulių apskrity sudeginta 382 ukiai ir 1,102 gyvenamu namu kaimuose ir miesteliuose. Šis turtas taip pat siekia šimtus milijonų.

Ką vokiečiai tam tikra sutartim vėliau Lietuvai neva grąžino, tai tik lašas juroje. Jie dar daug mums skolingi, labai Lietuvą nuskriaudė.

Tsb.

TURKIJA DEMOKRATINAMA.

Iš Ankaros pranešama, kad Turkijoje panaikinti visi titulai, kaip: "paša," "bejus," "efendi," "aga" ir tt. Kariuomenėje vietoje "pašos" titulo bus vartojamas generolo titulas. Oficialiuose raštuose turkų piliečiams draudžiama vartoti bet kokius titulus.

Taip pat panaikinti visoki ordenai, medaliai, kaipo barbarizmo liekanos.

BOLŠEVIKAI SUŠAUDĖ LIETUVĮ KALVĖNĄ.

"Lietuvos Žinios" sako, kad tarp tų 66 komunistų, kurie Sovietuose buvo sušaudyti pirmu kartu po Kirovo nužudymo, vienas buvęs ir lietuvis, tulas Jurgis Kalvėnas.

Reikalingas Partneris

Ant Farmos kur auginami gyvuliai ir yra kitokio užsiėmimo. Pageidaujama kad galėtų valdyt troką. Plačiau paaiškinsiu per laišką. (5)

A. STANKUS,
49 Spring St., Holbrook, Mass.

SIENINIAI
KALENDORIAI
1935 METAMS

Turiu šių metų laidos Dariaus-Girėno Kalendorių su jų aeroplanu. Taipgi turiu ir daug kitokių rušių ir visokia kaina. Biznieriams padarome su jų apgarsinimais ir pigiai. Kurie norėtų parduot pavieniais, geros išlygos. Prisiučiu į namus kas pareikalauja. Z. GILEVIČIUS (-)

73 Hartford Ave..
NEW BRITAIN, CONN.

Krutinės Šaltis.

Neleiskite jiems kad jus nugalėtų. Kovokite prieš gemalus greitai. Creomulsion sujungia 7 geriausias pagelbas žinomas moderniškam mokslui. Stiprus bet nepavojingas. Priimnus vartot. Nėra narkotų. Jusų aptiekininkas sugrąžins jums pinigus jeigu bile kosulys ar šaltis, nežiurint kaip ilgai užsitęsė, nepalengvės, vartojant Creomulsion. (Adv.)

PARDUODU LIETUVIŠKUS BALANDŽIUS.

Juodgalviai, rudgalviai ir geltongalviai. Prisiunčiu į visas dalis Suvienytų Valstijų ir į Kanadą.

GEO. BENDORAITIS
520 Wilson St.,
Waterbury, Conn.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau brolio Vincento Savicko ir Telesforo Ražulio, paeina iš Radviliškės parapijos, Kaulinių kaimo; paskutiniu laiku gyveno Newark, N. J. Prašau atsišaukti arba kas žinote kur jie randasi prašau pranešti, už ką aš busiu dėkinga. (4)

Veronika Krikščiunienė
298 Ridgewood ave., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo pusbrolio Simeono Kancerevičiaus ir ano sesers Marijonos Kancerevičiutės; girdėjau kad gyvena Norwich, Conn. Meldžiu atsiliepti, kurie žinot kur jie randasi, prašau pranešt jų adresą.

William Kumpis
87 Chandler st., Worcester, Mass.

Pajieškau draugės Cicilijos Kavaliauskaitės, Alytaus apskričio, Krokelaukio parapijos, Varnagirių kaimo, girdėjau gyvena Suv. Valstijose. Meldžiu atsišaukti, kurie žinot kur ji randasi, prašau pranešti jos adresą, už ką busių labai dėkingas. (4)

J. G. Malinsky, Poland, Ohio.

Pajieškau PETRONĖLĖS AGURKIENĖS, iš namų Vasiliutė, persiskyrus su vyru, turi vieną dukterį Petronėlę Agurkiutę; seniaus gyveno Salem, New Jersey. Jos vyras yra užmuštas su troku Octoberio 2 dieną. Prašau atsišaukti pati, arba duktė, gausit pinigų iš kompanijos. Jeigu kurie žinot kur jos randasi, praneškit šiuo adresu: (4)

Mrs. J. Rimgailienė,
318 Wharton st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau brolio Petro Rožialio iš Kirdonių kaimo, Pandėlio valsč., Rokiškio apskr. Ilgai gyveno Detroit, Mich. Prašau atsišaukti arba kas apie jį žinote kur jis randasi, malonėkit pranešti, už ką aš busiu dėkingas. Jonas Rožiala, (4)
2852 W. Pershing Rd., Chicago, Ill.

Mary Lusauskienė, pajieškau Jono Lusausko, paeina iš Pasapninkų kaimo, Butrimonių parapijos, 46 metų. Kas praneštų apie jį, tas gaus gerą dovaną. 12 metų kaip jis išvažiavo iš Cambridge, Mass. Praneškite šiuo adresu: Mary Lusauskas, (3)
87½ Marshall st., Somerville, Mass.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS JIEŠKO ŠIŲ YPATŲ:

Vainoras Antanas ir Radvilienė Marijona, gyvenusi pas Vainorą, gyvenę Wendel, Pa.

Uldukis Kazys, kilęs iš Kupiškio, Panevėžio apskr., 1909 m. atvykęs Amerikon ir ilgai gyvenęs Bridgeport, Conn. ir ten neva dingęs be žinios.

Šakalinis Edvardas, gyvenęs Bostono apylinkėje ir pas seserį Oną Gekienę, Waterbury, Conn., neva miręs karo laikais.

Skukauskas Julijonas, Jono ir Juozapatos Petraškevičiutės sunus, apie 67 metų amžiaus, gyvenęs Bostono apylinkėse.

Stumbrys Leonas, kilęs iš Vaitkunų kaimo, Rozalimo val., Panevėžio apskričio, apie 52 metų amžiaus, gyvenęs Baltimore, Md. ir Philadelphia, Pa.

Švelnys Petras, gyvenęs Waterbury, Conn. ir Wanamie, Pa.

Rapalis Stasys, 1914 metais gyvenęs "Karmel" mieste.

Jieškomieji arba apie juos ką žinantieji teiksis atsiliepti į Consulate General of Lithuania, 11 Waverry pl. East., New York, N. Y.

APSIVEDIMAI.

Pajieškau merginos apsivedimui, esu vaikinas 27 metų, svaiginamų gėralų nevartoju. Kuri mylėtų gyventi ant ukės, turiu tvirtą ukį Lietuvoje, geroje vietoje. Prašau rašyti laišką neišskiriant mergina ar naslė, nesenesnė 30 m., ir noriu kad butų pasiturinti. Rašydamos laišką prašau prisiųsti paveikslą, pareikalavus paveikslą grąžinsiu ir reikalaujančiai pasiųsiu mano paveikslą. Smulkesnes žinias suteiksiu per laišką. (4)

V. Frank, % E. Carnegie
R. R. 2, Pembroke, Ont., Canada.

Pajieškau gyvenimui draugo—apsivedimui, nuo 38 iki 45 metų, kuris mylėtų švarų šeimynišką gyvenimą. Geistina kad turėtų kiek pinigų, nes ir aš esu pasiturinti. Prašau kad su pirmu laišku paaiškintų ar yra vaikinas, našlys, ar gyvanašlys ir kad prisiųstų savo paveikslą, kurį ant pareikalavimo sugrąžinsiu. (4)

Miss K. K.,
11403 Enfield Rd., Cleveland, Ohio.

Pajieškau apsivedimui lietuvaitės be skirtumo pažiurų, nuo 20 iki 30 metų amžiaus, kad butų blaivi ir mylinti švarų šeimyninį gyvenimą. Aš esu vaikinas 30 metų amžiaus, gerai atrodau, blaivas ir turiu pastavų darbą. Su pirmu laišku prašau prisiųsti ir paveikslą, kurį pareikalavus grąžinsiu. C. B—is, (4)

1176 D'Argeuson St.,
Montreal, Canada.

CHICAGOJE AREŠTUOTA LIETUVĖ "BURTININKĖ."

"Naujienos" praneša, kad Chicagoje buvo areštuota V. Mitchellienė, 40 metų amžiaus lietuvė, užtai kad iš tulos Baužienės-Radvilienės išviliojo savo "burtais" $2.500.

Keliatas metų atgal Baužienė-Radvilienė kreipėsi į Mitchellienę prašydama patarimo, kaip patraukti prie savęs vyro meilę. Mitchellienė apsiėmė padaryti tai "burtais." Ji raišiojo visokius "meilės maišelius," "meilės krepšelius," ir paėmė 25 šimtus dolerių.

Dabar Baužienė-Radvilienė suprato, kad "burtininkė" Mitchellienė ją apgavo, ir pasiskundė valdžiai. Valdžia suėmė "burtininkę" už ėmimą pinigų apgavingais tikslais.

Aną dieną Butrimonyse, Lietuvoje sprogo elektros stotis. Sprogimas buvęs labai didelis.

ISPANIJOS FAŠISTAI ĖKELIA GALVAS.

Daug ispanų parlamento atstovų, daugiausia monarchistiškų partijų nariai, ir visa eilė kitų asmenų, išleido atsišaukimą, kuriuo reikalaujama pakeisti dabartinę Ispanijos politinę sistemą ir "atnaujinti" Ispaniją. Atsišaukime pareiškiama, kad spalių mėnesio revoliucija dar ne visai numalšinta. Tai reiškia, kad dabartinė vyriausybė nesugeba savo "pareigų" atlikti. Ispanijoje valstybė ir visuomenė pergyvenanti krizę. Todėl ir valstybė ir visuomenė "turi buti reformuota." Atsišaukimą pasirašę asmenys ragina ginti su entuziazmu ir iki paskutinio atsidusimo Ispanijoje vienybę ir vieningą politinį valstybės suverenumą. Atsišaukime reikalaujama taip pat susitarimo tarp valstybės ir bažnyčios ir nurodoma, kad ligšiolinė revoliucinė politinė sistema, kuri "vedanti prie komunizmo," nepasiteisino. Pabrėžiama, kad kiekviena valstybė turi pateisinti savo autoritetą, užkirsdama kelią klasinėms kovoms. Ukis ir profesinės organizacijos turinčios buti įjungtos į valstybę. Socialiniu atžvilgiu, proletariatui turįs buti praskintas kelias turėti nuosavybę, o į darbą turi buti žiurima, kaip į "darbą tėvynei." Atsišaukime pabrėžiama, kad parlamentinė sistema "nesugeba" tų visų uždavinių atlikti, o dabartinė konstitucija esanti "ne ispaniška."

Taip kalba fašistai.

PROFESINĖS SĄJUNGOS BYLA VĖL ATIDĖTA.

Kauno apygardos teismas sprendė tarnautojų ir darbininkų profesinės sąjungos uždarymo bylą. Sąjungos įgaliotinė adv. Purėnienė prašė teismą bylą atidėti, nes ji norinti susipažinti su komendanto atsiųsta medžiaga dėl ko, butent, sąjunga buvo uždaryta.

TEISINGAS PATAREJAS

GYVENIMO IR MOKSLO KNYGA.

Pirmu kartu yra viešai siuloma knyga "Teisingas Patarėjas." Ją yra išleidęs burelis draugų ir iki šiol ji buvo tik jų žinioje. Ji niekur nebuvo viešai garsinama ir jos nėra jokiuose katalioguose. Bet knyga yra puikiai parašyta ir be galo naudinga. Nedaug jos yra atspausdinta ir greitai baigiasi, todėlei "Keleivis" nupirko likusį jos ištekliį ir šiuomi siulo ją savo skaitytojams įsigyti.

"Teisingas Patarėjas" aiškina daugiausia lyties ir sveikatos reikalus. Bet jis taip pat nušviečia ir daugybę kitų dalykų. Jis pasako beveik viską, kas žmogui reikia žinoti.

Tai yra vienintėlis veikalas, kuris neužims jusų laiko ilgais pasakojimais ir nuobodžiais išvadžiojimais, bet trumpais ir aiškiais žodžiais pasakys jums atvirą tiesą: **kas reikia daryt, o ko nereikia, kad butų galima be baimės naudotis gyvenimo smagumais ir nepadaryti klaidos.** "Teisingas Patarėjas" atsakys jums net į tokius klausimus, kurių jųs kartais nenorėtumėt ir savo gydytojo klausti. Beveik kiekvienas lyties klausimas jame nušviestas, beveik kiekvienas "sekretas" išaiškintas.

Štai tik keliatas tų klausimų, kuriuos aiškina "Teisingas Patarėjas:"

Ką reiškia meilė ir iš kur ji pareina?

Kaip atsirado ir ką reiškia bučkis?

Ką reiškia "pirmosios nakties teisė," kuria seniau naudojosi kunigai ir dvarponiai?

Ką reiškia šliubinis žiedas? Balta jaunosios šlėbė? Jaunosios šydras? Ryžių barstymas jauniems ant galvų? "Medaus Mėnuo?"

Kas reikia jaunai merginai žinoti prieš ištekėjimą kad nepadaryti klaidos?

Kokio amžiaus geriausia tekėti ir vesti?

Kas reikia žinoti pirmą naktį? Šito nepasako jauniems nei tėvai, nei bažnyčia, nei mokykla. O klausimas labai svarbus, nes nuo jo priklauso gyvenimo laimė ar nelaimė. Bet ką visi slepia, tą atvirai pasako "Teisingas Patarėjas."

Arba Gimdymo Kontrolės Klausimas. Turėt ar neturėt vaikų? Tai opiausis kiekvienos šeimynos klausimas. Ir "Teisingas Patarėjas" čia patiekia įdomių informacijų.

Ar galima nustatyt busimo kudikio lytis iš kalno? D-ras Reeder sako, kad galima, ir "Teisingas Patarėjas" paduoda jo nurodymus, kaip tai padaroma.

Kodėl tulos moterys neturi vaikų, kad ir labai nori? "Teisingas Patarėjas" ir šitą klausimą atsako.

Kokius vyrus moterys myli? Kokias moteris myli vyrai? Arba kokios moterys neprivalo tekėti? "Teisingas Patarėjas" pasakys jums viską.

Eugenika arba mokslas apie sterelizaciją ir žmonių veislės pagerinimą.

Kas reikia žinoti, kad vaikai butų sveiki ir gražųs? Kaip turi užsilaikyti neščia moteris? Kaip reikia auginti kudikį?

Moteries anatomija ir fiziologija.

Kodėl kunigams turėtų but uždrausta kalbėt apie šeimyniškus reikalus?

Onanizmas arba savęs naudojimas. Ar tiesa, kad kiekvienas jaunas vyras užsiima tuo papročiu? Ar tiesa, kad merginos ir moterys užsiima tuo daugiau negu vyrai? Ar tiesa, kad kiekvieną onanistą galima pažinti pažiurėjus jam į veidą? Ar kenkia tas paprotys sveikatai?

Į visus šiuos klausimus "Teisingas Patarėjas" atsako aiškiai ir nieko neslėpdamas.

Be to, "Teisingas Patarėjas" pasakys Jums trumpai ir aiškiai: Kaip prasidėjo pasaulis?—Iš kur ir kaip atsirado žemė?—Kaip atsirado žmogus ant žemės?—Kaip senai žmogus ant žemės gyvena?—Kaip atsirado draugija?—Kaip buvo išrasta ugnis?—Kaip žmogus pradėjo valgyt kitus gyvunus?—Kaip atsirado naminiai gyvuliai?—Kaip prasidėjo civilizacija?—Kaip žmogus išmoko kalbėt?—Kaip atsirodo raštas?—Kokie buvo lytiški santykiai senovėj?—Ir daug-daug kitų įdomių dalykų. Su paveikslais.

"Teisingo Patarėjo" parašymui buvo sunaudoti tokie mokslo veikalai, kaip Wellso "Pasaulio Istorija," Jordano "Evoliucijos Pagrindai," McCabe'o "Civilizacijos Evoliucija," Boelsche's "Žmogaus Evoliucija," L. H. Morgano "Senovės Draugija," Cloddo "Pirmykščio Žmogaus Istorija," Prof. Augusto Forelio "Lytiškas Klausimas," Lilianos Eichner "Žmonijos Papročiai," D-ro Gates "Sexual Thruths" ir daugybė kitų. Supirkti visas šitas knygas ir perskaityti reikėtų daug pinigo ir laiko. Bet "Teisingas Patarėjas" paduoda jas sutraukoj ir kaštuoja tik $2. Knyga gražiai apdaryta, viršeliai papuošti aukso raidėmis. Tai kartu mokykla ir papuošimas namuose.

Užsisakykit "Teisingą Patarėją". Kaina $2.

KELEIVIS

253 Broadway, South Boston, Mass.

Valstybės Išdavimo Byla Kaune.

Jos eiga; ir kuo yra kaltinami Klaipėdos vokiečių tautininkai.

Lietuvos valstybės išdavimo byla Kaune eina visu rimtumu. Gruodžio 19 dieną jau baigta apklausinėti teisiamieji Klaipėdos krašto hitlerininkai, kurie kiekvienas apie save suteikia asmens žinių. Pasirodo, kad nemaža jų dalis yra buvę vokiečių kariuomenės karininkai, puskarininkiai ir kareiviai. Vienas, kitas tarnavo ir Lietuvos kariuomenėje, tačiau teisme jie visi kalba tik vokiškai ir naudojasi vertėjais. Keliolika yra buvusių Klaipėdos krašto policijos valdininkų ir mokytojų. Šie taip pat nekalba lietuviškai ir į teismo pirmininko klausimus atsakinėja tik per vertėjus. Čia teisiamas ir buvęs Klaipėdos krašto vyriausias prokuroras von Roppas, kuris kalba lietuviškai ir sėdi greta su pastorium Zasu. Kai kurie kaltinamieji yra gimę ir augę Vokietijoje, o du yra ir Vokietijos piliečiai.

Teisme taip pat paaiškėjo, kad žymesnieji kaltinamieji turi stambius dvarus (buvęs Klaipėdos krašto seimelio pirmininkas von Dressler, von Roppas ir kiti), o kiti stambias pinigų sumas Vokietijos bankuose.

Gruodžio 17 dieną iš ryto buvo pradėtas skaityti kaltinamasis aktas, kuris sudaro didžiulę 580 puslapių knygą. Visi kaltinamieji aktą klausė su didžiausiu įtempimu. Jame iškeliami ir nušviečiami beveik visi nelegalūs Klaipėdos vokietininkų veiksmai. Čia taip pat įjungtas ir Klaipėdos teismo vachmistro Jesučio nužudymas, ir pasikėsinimas prieš ukininką Lopsą ir Valačių.

Teisme kai kurie kaltinamieji ir adv. Stankevičius prašė šią bylą išskirstyti į keturias dalis. Be to buvo iškeltas klausimas, ar ji priklauso Lietuvos kariuomenės teismui spręsti. Tačiau teismas nutarė bylą spręsti be jokių pakeitimų.

Į Kauną bylos pasiklausyti atvyko ir žinomas lietuvių šmeižikas, vokiečių pataikunas, anglų advokatas Lawrence. Iš pradžių jo nenorėjo į teismo salę įsileisti. Bet vėliau jis įsiprašė.

Iš kaltinamojo akto paaiškėjo, kad jau 1924 metais vokiečių tautininkai Klaipėdos krašte pradėjo slapta organizuotis ir ruoštis prie ginkluoto sukilimo, kad atplėšus Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir prijungus jį vėl prie Vokietijos, kaip buvo pirma.

Jau 1924 metų rugpiučio 4—5 naktį vokiečių tautininkai norėjo padaryti perversmą, kuriam įvykdyti turėjo parengtų ginklų, susižinojo su tolygiomis organizacijomis Vokietijoj, kad galėtų gauti iš jų pagalbos žmonėmis ir ginklais, rengė slaptus susirinkimus, kuriuose buvo sudarytas sukilimo komitetas, išrinktas vyriausias vadas, kuopų vadai, ukio dalies vedėjas, atskiriems sukilimo uždaviniam vykdyti buvo paskirti specialūs buriai, buvo smulkiai išdirbtas kareivinių, valstybinių ir visuomeninių įstaigų užpuolimo planas, Lietuvos karininkų ir valdininkų areštavimo budas.

Klaipėdos krašto nuo Vokietijos atskyrimo nepripažindami, vokiečiai pirmiausia pasistengė sustiprinti aktingą vokišką elementą Klaipėdos krašte. Buvo stengiamasi, kad visi Klaipėdos krašte gyveną atėjunai vokiečiai priimtų Lietuvos pilietybę ir pasiliktų Klaipėdos krašte. Jiems Vokietijos konsulas įgrasino, kad to nepadarę ir išvykę į Vokietiją, jie busią laikomi vokiškumo skleidimo rytuose išdavikais ir Vokietijoje negausią nei darbo, nei tarnystės. Bet jeigu kas priimsiąs Lietuvos pilietybę ir busiąs priverstas grįžti į Vokietiją, tai ten busiąs priimamas be vokių kliučių ir vėl atgausiąs Vokietijos pilietybę. Šį pažadą Vokietijos generalinis konsulas garantavo, duodamas tam tikrus "įpilietinimo" liudijimus. Tokių liudijimų išduota labai daug. Ir Klaipėdos krašto valdininkai vokiečiai, kurie priimdavo Lietuvos pilietybę, čia palaikydavo vokiškumo valsią, iš Vokietijos gaudavo stambius piniginius atlyginimus.

Valdininkai Klaipėdos kraštui buvo specialiai parinkti, daugiausia iš tolimų Vokietijos kraštų, kad butų linkami vokietinimo tikslams. Gi jauni valdininkai dėlę Klaipėdos krašte, turėjo išlaikyti Vokietijoje antruosius praktikos egzaminus. Lietuviško nusistatymo egzaminantai šių egzaminų neišlaikydavo.

Ypatingai uoliai dalyvavo vokietininkų politinėje veikloje Klaipėdos krašto mokytojai. Per rinkimus į Klaipėdos krašto seimelį jie panaudodavo net savo mokyklų mokinius, agitacijai už vokiškus sąrašus, platindami per juos agitacinę literaturą. Karštesni vokietininkai net viešai išplusdavo Lietuvos valstybę, jos ženklą vytį, krašto gubernatorių ir tt. Jie rinkdavo jaunesnius vyrus į savo fašistišką nacionalistų partiją, gabesnius siųsdavo į hitlerininkų vadų kursus, patys priklausydavo įvairioms hitlerininkų organizacijoms. Mokytojams vokiečių valdžia gerai užmokėdavo už tokią propagandą.

Klaipėdos krašto teismuose ilgai buvo apie 90 nuoš. teisėjų iš Vokietijos. Ir jaunieji klaipėdiškiai teisininkai, ligšiol turėdami egzaminus laikyti Vokietijoj, patekdavo į teisėjus beveik visi priešlietuviško nusistatymo. Nors pagal sutartį Klaipėdos krašto teismuose turi buti lygiai vartojamos abi kalbos, bet teismas net bausdavo už norą kalbėtis su teisėju lietuviškai, kaip už teismo įžeidimą. Teismas tokius nubausdavo ir įgrasindavo: "Jūs mokykitės vokiškai, o ne lietuviškai."

Vokiečių bažnyčios Klaipėdos krašte buvo tikras vokietinimo įrankis.

Iš 40 evangelikų kunigų Klaipėdos krašte 13 buvo Vokietijos piliečiai. Ju vyskupas Gregor išrašė iš Vokietijos tikybinėms jaunimo organizacijoms giesmių knygas, kuriose įdėtas ir Vokietijos himnas. Religinėms organizacijoms išlaikyti vokiškumo įtakoje, Klaipėdos krašto evangelikų dvasiškija gaudavo daug piniginių pašalpų iš Vokietijos. Gi tos organizacijos tuojau pradėjo skleisti hitlerizmą.

Žinoma, žiurint vokiečių tautininkų akimis, toks darbas yra kilnus, nes jis eina jų tautos labui, platina ir stiprina vokiškumą. Tai tikras patriotizmas.

Bet bėda su patriotais yra ta, kad vienos tautos patriotizmo negalima platint be skriaudos kitai tautai. Klaipėdos krašte vokiškas patriotizmas pradėjo smaugti lietuviškąjį patriotizmą. Todėl tas, kas vokiečiams yra kilnus darbas, lietuviams yra valstybės išdavimas. Ir vokiečiai tautininkai dabar teisiami Kaune kaip išdavikai. Ir ištikro Lietuvai jie tokie yra. Kiekvienai valstybei svetimas tautininkas yra išdavikas.

Klaipėdos krašte buvo sularyta vokiečių karių sąjunga, kuri priklausė centrui Vokietijoje. Už pasižymėjimą veiklumu vokiečių tautos labui, tos sąjungos nariai budavo apdovanojami medaliais. (Visi tautininkai nėgsta puoštis medaliais!)

Ši sąjunga Nidoje ir Dravernoje slaptai laikė dėžėse ukrautų kariškų šautuvų, kurie policijos buvo surasti ir atiduoti krašto komendantui.

Įsigalint Vokietijoje nacionalizmui, kartu stiprėjo šios sąjungos siekimas atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir jį priskirti Vokietijai. Rytprusiuose, prie Tilžės, ne tiktai kalbėta, bet ir konkrečiai rengtasi atplėšti Klaipėdos kraštą. Paprieny buvo sudarytas specialus jaunų vyrų savanorių burys. Jau 1933 m. kovo mėnesio Vokietijos nacionalfašistų buriai visiems aiškino, kad jie greit žygiuosią į Klaipėdos kraštą, drauge nurodydami ir kaip žygiuosią. Buvo daromi ir kariški manevrai, vadovaujant Vokietijos karininkams. Tose grupėse išmokyti vyrai, atvykę į Klaipėdos kraštą, turėjo organizuoti sukilimą prieš Lietuvą, jam vadovauti ir Klaipėdos kraštą prijungti prie Vokietijos. Lygiagrečiai buvo suorganizuotas specialus Klaipėdos krašto smogiamasis burys prie Tilžės, Rytprusiuose.

Nuo 1919 m. Klaipėdoje, pastoriaus Zaso vadovaujamas, veikė slaptas nacionalfašistų skyrius. Jis buvo įsteigtas Vokietijos smogikų įsakymu. Zasas užsimanė pasidaryti viso Klaipėdos krašto vokiečių tautininkų vadu; tačiau čia jis tuojau susikirto su dabar teisiamuoju Neumanu. Šis jų susikirtimas pasiekė net Vokietijos valdžios viršunes, kurios vis dėlto Zasu nepasitikėjo ir vadu paskyrė dr. Neumaną.

Vienas Zaso partijos narių, Sabrovskis, rengdamasis ginkluotam sukilimui, pasistatydino Klaipėdoje prieš pat kareivines literaturos standą, iš kurio jam buvo patogu sekti kareivines ir sargybas. Sabrovskis turėjo susidaręs vietos pėstininkų pulko kareivinių planą ir knygutėje turėjo susižymėjęs, kiek ir kokių pulkas turi šaujamų ginklų. Pagal Sobrovskio nustatytą sukilimo planą, kurį jis papasakojo savo grupės nariams, pirmiausia turėjo buti Klaipėdoje susprogdintos kareivinės, ir tuo pačiu metu turėjo buti pradėtas sukilimas. Jį pradedant, iš anksto turėjo buti susitarta su Vokietijos nacionalfašistų buriais, kurie su ginklais turėjo ateiti sukilėliams į pagalbą. Sabrovskis, rengdamasis prie sukilimo, jau buvo gavęs iš Vokietijos siuntinį kariškų rakietinių šovinių.

Rengiantis sukilimui, buvo organizuojamas ir teroras. Klaipėdos nacių vadovybė savo grupių vadams buvo įsakiusi terorizuoti krašte lietuvių organizacijų ir centrinių įstaigų veikimą, trukdyti ir ardyti lietuvių susisiekimus, terorizuoti lietuvių organizacijų veikėjus.

Savo tarpo "išdavikams" buvo numatyti slapti teismai. Taip 1934 metų 23 kovo naciai nužudė savo tariamą išdaviką, Klaipėdos krašto teismo valdininką, G. Jesutį, kuris buvo vienas pirmųjų hitlerininkų Klaipėdos krašte ir artimas Zaso padėjėjas. Jo užmušėjai gavę iš Vokietijos po 7,000 ir 15,000 markių dovanų. Teroristai dar norėjo nužudyti ukininką Lopsą ir kitus savo nepatikimus asmenis. Daugelyje krašto vietų buvo įsteigtos teroristinės grupės kurios turėjo žudyti ne tik tariamus nacius išdavikus bet ir žymesnius lietuvių veikėjus. Tokia žymiausia teroristinė grupė pereitą vasarą buvo suimta ties Šilute. Ji jau buvo padariusi kelis pasikėsinimus. Pas jos narius buvo rasta daug ginklų ir Vokietijos bei Klaipėdos nacių vadovybių įsakymai.

Teroristai turėjo sprogdinti lietuviškų organizacijų susisiekimus, šaudyti į juos, slopinti lietuvių nuotaiką terorizavimu. Kai tik kur įvyksta lietuvių susirinkimai, tai teroristai juos turėjo iš tolo sekti ir pro langą ką nors nušauti, arba pro langą mesti bombas į susirinkimus. Lietuviškųjų organizacijų nariams buvo smurtu grasinama: "Jeigu vaikščiosi į lietuvių susirinkimus, tai tau kojos bus pašautos."

Tai tokie yra vokiečių tautininkų nusikaltimai prieš Lietuvą. Taigi Kaune dabar teisiami ne vien tik Klaipėdos naciai, bet visas nacionalfašizmas.

SUKAKO JAU 15 METŲ, KAIP LIETUVIAI SUMUŠĖ BERMONTININKUS.

1934 metų 15 gruodžio sukako jau 15 metų, kaip Lietuvos jauni vyrai sumušė ir išvijo Bermonto gaujas.

Kas gi buvo tasai Bermontas?

Tai buvo Vokietijos junkerių įrankis Pabaltijo kraštui užgrobti. Kaip žinia, prakišę karą, vokiečiai turėjo trauktis iš visų okupuotų kraštų, taigi ir iš Pabaltijo. Trauktis jiems baisiai nesinorėjo, nes čia dar buvo luonos ir mėsos. Todėl reikėjo padaryti taip, kad pasauliui išrodytų, jog vokiečių armija iš Pabaltijo pasitraukė, bet iš kitos pusės reikėjo tą kraštą laikyti savo kontrolėje.

Vokiečiai yra neblogi organizatoriai. Jie tuojau surado kažin kokios vokiškos kilmės ir praeities rusų karininką Bermontą, kurį paskyrė neva sudaromos rusų baltosios gvardijos vadu. Kad šauniau atrodytų, Bermontas dar save pasivadino kunigaikščiu Avalovu. Minsaujoje (Latvijoj) buvo parinkta Bermonto kariuomenės štabui vieta. Pats Bermontas jokios valdžios neturėjo. Iš tiesų, jo kariuomenei, kurios buvo apie 50,000 žmonių, vadovavo vokiečių generolas Golcas, o Bermontas buvo tik iškaba santarvininkams suklaidinti.

Golcas norėjo įsistiprinti Lietuvoje ir Latvijoje, kad vėl galėtų pavergti laisvę beatgaunančius lietuvius ir latvius. Lietuvoje bermontininkai pirmą kartą pasirodė 1919 metais liepos mėnesį, kai jų burys atžygiavo į Kuršėnus (Šiaulių apskr.). Spalių 5 d. bermontininkai paėmė Šiaulius, o dar po kelių dienų jau buvo Biržuose, Linkuvoje, Radviliškyje. Jie stengėsi į savo rankas paimti svarbius geležinkelių susisiekimo punktus ir savo žinioje laikyti Tauragės-Šiaulių geležinkelio liniją, kad jų žygiui nepasisekus, galėtų pasprukti į Vokietiją. Bermontininkai buvo puikiai ginkluoti, bet nedrausmingi, ištvirkę ir neaprupinti maistu. Kur jie pasirodydavo, ten eidavo plėšimai, deginimai ir net žudymai. Todėl Lietuvos gyventojai jų labai nekentė ir su jais partizaniškai kovojo.

Tų pačių metu lapkričio pradžioje, po nepavykusio mėginimo paimti Rygą, bermontininkai buvo latvių sumušti ir pradėjo trauktis į Lietuvą. Bet čia ir lietuviai pradėjo juos lupti. Vokiečiai pamatė, kad bermontininkai jau pralaimėjo, todėl nutarė juos gelbėti nuo visiško sunaikinimo.

Vokietija kreipėsi į karo laimėtojus - santarvininkus, prašydama padėti bermontininkams be kliučių grįžti į Vokietiją. Lapkričio 14 d. į Kauną atvyko santarvės komisija. Ji pareikalavo iš Lietuvos vyriausybės, kad bermontininkams atsitraukti nebutų kliudoma. Bet lapkričio 21—22 d. lietuviai bermontininkus sumušė ties Radviliškiu. Į lietuvių rankas pateko didelis karo grobis. Gruodžio 7 d. lietuviai atėmė Šiaulius ir pradėjo bermontininkų vijimą visu frontu. Gruodžio 15 d. lietuviai pasiekė Klaipėdos krašto sieną ir čia sustojo, nes buvo įsakyta sienos neperžengti. Ir taip, 1919 metų gruodžio 15 dieną lietuviai per kruviną kovą nugalėjo bermontininkus.

MERGINA NUSKANDINO SAVO KUDIKĮ.

Utenos valsčiuje buvo rastas nuskandintas 1 mėnesio kudikis. Policija susekė, kad tai padarė pati motina, Vanda Mackonytė. Ji prisipažino padariusi tai iš didelio vargo. Teismas paskyrė 4 metus sunkiųjų darbų kalėjimo už tai.

NUBAUDĖ TELŠIŲ KUNIGĄ.

Už laikymą spygliuotos tvoros, Telšių miesto burmistras nubaudė kun. Narjauską užmokėti 300 litų pabaudos.

NELAIMĖ KAUNO GELŽKELIŲ STOTY.

Kauno gelžkelių stotyje anądien traukinys suvažinėjo darbininką Praną Kazanauską. Ratai nupiovė jam vieną ranką ir koją.

MARIAMPOLĖJE STAMBI VAGYSTĖ.

Nežinomi vagys išlaužė Mariampolėje žydo Zako laikrodžių krautuvę ir pavogė už 3,000 litų laikrodžių.

ANTRAS CUKRAUS FABRIKAS BUS KURŠĖNUOSE.

Ministerių kabinetas nutarė, kad antrąjį Lietuvos cukraus fabriką patogiausia statyti Kuršėnuose, Šiaulių apskrity. Fabrikas bus statomas truputį į pietus nuo Kuršėnų miestelio, arti Panevėžio gelžkelio stoties.

Lengvas Budas Išmokt Angliškai.

Laikinai tos knygos pritrukome. Kurie prisiuntėt užsakymus, malonėkite palaukti. Knygą galėsime prisiųst tik po Naujų Metų. Jeigu kurie negalite arba nenorite laukti, praneškite, tiems sugrąžinsime 35 centus.

"KELEIVIO" ADMINIST.

KNYGOS GAUNAMOS "KELEIVIO" KNYGYNE.

Žodynas lietuviškai angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Abi dalįs vienoje knygoje. Psl. 1274. Gražus tvirti apdarai $16.00

Lengvas Budas Išmokti Angliškai.— Rankius reikalingiausių žodžių ir pasikalbėjimų. Ši knyga sutaisyta taip lengvai ir suprantamai, kad kiekvienas gali greitai išmokt kalbėt angliškai. Joje telpa retik atskiri žodžiai, bet ir ištisi sakiniai, pasikalbėjimai darbo ieškant, važiuojant kur nors, nuėjus krautuvėn, pas daktarą, pas barzdaskutį, pas kriaučių ir tt. Su fonetišku įstarimu ir gramatika. Antra padidinta ir pagerinta laida. Sutaisė St. Michelsonas. Pusl. 95. ..... 35c.

Etnologija arba istorija apie žemės tautas. Pagal Dr. H. Haberlandą, parašė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo apie visas musų pasaulio žmonių tautas, veisles arba rases. Yra didelei naudinga kiekvienam perskaityti Chicago, Ill., pusl. 667, Gražiuose audimo apdaruose $4.00

Rymas. Romanas. Ta knyga yra versta į visas kalbas, todel kad yra gražiai aprašyta apie Rymą. Lietuviškas vertimas yra lengvas ir gražus. Chicago, Ill. 1909, pusl. 432. Drutai apdaryta $2.50

Inkvizicija. Parašė N. Gusev. Puiki naudinga knyga, aprašyta katalikų bažnyčios siautimas ir pradžia reformos. Su daugeliu puikių paveikslų. 215 pusl. Popieros apdaruose. .. $1.00

Gamtos Istorija. Pagal P. Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu paveikslų, žuvių, žmonių, medžių, akmenų ir tt.; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. Gražiuose audimo apdaruose. $1.50

Žemaitės Raštai Karės Metu. Lietuvos Šelpimo Fondo leidinys. Su Rašytojos paveikslų, 126 puslapiai, kaina ..... 50c.

Moteris ir Socializmas. Parašė August Bebel, vertė V. K. R. Yra tai svarbiausia ir geriausia knyga lietuvių kalboje tame svarbiame klausime. Pusl. 429, 1915 m. $2.00

"Salomėja", arba kaip buvo nukirsta šv. Jonui galva. Drama viename akte, parašyta garsaus anglų rašytojo. Vertėtų kiekvienam perskaityti. ..... 25c.

"O. S. S." arba Šliubinė Iškilmė.— Vieno akto farsas, labai juokingas ir geras perstatymui. Kaina .... 15c.

Socializmo Teorija, tai veikalas, kuris trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, talizmas. Kaina ..... 25c.

Apie Dievą, Velnią, Dangų ir Pragarą. Parašė Robert G. Ingersoll, garsiausias pasaulyje kalbėtojas ir Biblijos prietarų naikintojas. 72 puslapių ..... 25c.

Amerikos Macochas. —Arba kaip katalikų kunigas Hans Schmith papiovė merginą Oną Aumuller. Su paveikslais. 16 pusl. ..... 10c.

Švento Antano Stebuklas. Dviejų veikimų komedija. Perstatymui reikia 10 aktorių, 8 vyrų ir 2 moterų, lošimas užima apie 2 valandas. .. 25c.

Paėjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knygą aprašo tvėrimąsi visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, daug milionų metų atgal, gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill., pusl. 137 ..... 75c.

Nupigintos Knygos.

Gera proga pirkti sekančias knygas:

Eilės ir Dainos, apie karę, apie vaikinus ir merginas, 96 pusl. .... 25c.

Gyvenimas girtuoklio ir dainos apie girtuoklius, su paveikslu. ..... 25c.

Spėjimo rateliai ir planetos, apie laimę ir kada kas gimęs, įdomi knygelė. ..... 20c.

Sapnų knygelė, išguldymas kiekvieno sapno. ..... 25c.

Lošimas kozyromis iš pinigų. Kas tą knygelę perskaitys, tas pinigų nepraloš. ..... 25c.

Pasakų knyga, 123 pusl. .... 35c.

Kas pirks visas 6, gaus už $1.00. 3 už 50c. Jeigu vieną, tai 25c. Mažiau dolerio pinigus siųskite stampom, o dolerį galit siųst laišku.

P. MIKALAUSKAS,
248 W. Fourth Street,
SOUTH BOSTON, MASS.

PASIŽYMĖJĘS JURININKAS.

Kapitonas George Fried (vokietys), kuris tarnaudamas Amerikos "U. S. Lines" laivynui išgelbėjo daug žmonių jurių nelaimėse. Rooseveltas dabar jį paskyrė Amerikos laivų inspektorium.

Namų Daktaras, parašė Dr. A. J. Karalius. Knyga tik ką apleido spaudą. Nauja knyga užpildyta vien receptais, aiškiausi nurodymai kokius vaistus dėl kokios ligos naudoti. Verta šitą knygą įsigyti visiems, nes Namų Daktaras yra viena iš reikalingiausių knygų kiekvienam lietuviui. Įsigykite tuoj. Didelė knyga, drutais apdarais, apie 300 pulsapių. Kaina $2.50

Kaip Tapti Suvienytų Valstijų Piliečiu? Aiškiai išguldyti pilietystės įstatymai su reikalingais klausimais ir atsakymais lietuvių ir anglų kalbose. Antra peržiurėta ir pagerinta laida ..... 50c.

Kokius Dievus Žmonės Garbino Senovėj. Panašios knygos lietuvių kalboj iki šiol da nebuvo. Čia aprašyta kokius dievus garbino senovės indai bei arijonai, egiptėnai, chaldai, asyrai, lietuviai, barbarai ir tt.; kaip tie dievai vadinosi, kur jie gyveno ir kokius jie santikius su žmonėmis turėjo. Knyga stambi ir labai užimanti. Tai yra tikra tikėjimų istorija. $1.00 Drutuose audimo apdaruose $1.25

Žodynas angliškai-lietuviškos kalbos (Dalis II). Sutaisė Antanas Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Chicago, 1915 m. Puslapių 835. ..... $8.00

Lytiškos Ligos ir kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė D-ras F. Matulaitis. Antra, peržiurėta ir pagerinta laida. Kaina 25c

Piršlys Suvadžiotojas, Vieno veiksmo Komedija. Parašė Ben. Rumšas. Gana juokingas veikalėlis. Dalyvauja 2 moterys ir 5 vyrai.

Kunigo Meilė. Vieno veiksmo Komedija. Parašė Ben. Rumšas. Juokingas veikalėlis. Dalyvauja 2 vyrai ir 2 moterys. Abu veikalėliai vienoje knygutėje. Kaina ..... 25c.

Tikėjimų Istorija. Parašė P. D. Chantepie de la Sausaye, Teologijos profesorius. Vertė lietuvių kalbon J. Laukis. Knyga didelio formato, 1086 pusl. su daugybe paveikslų visokių tikėjimų dievų, dievaičių, relikvijų, bažnyčių, šventinyčių ir tt. Gražiais tvirtais apdarais. Chicago, 1914, pusl. 1086. Kaina $7.00

Žinynas. Knyga žinių iš mitologijos, historijos, etnografijos, geografijos, astronomijos, aritmetikos, medicinos ir kitų mokslų bei jų šakų; rinkinys visokių patarimų apie sveikatą, budus gydymosi, vaistus, įvairių nurodymų amatninkams, ukininkams, daržininkams, šeimininkams ir kitiems. Iš įvairių šaltinių surinko J. Laukis. Chicago, Ill. 1911 m., puslapi; 392. Apdaryta $3.00

Delko Reikia Žmogui Gert ir Valgyt? —Delto, kad norisi, atsakys koks nemokša. Bet delko gi norisi? Delko be valgio žmogus silpsta? Ir delko vienas maistas duoda daugiau spėkų kitas mažiau? Delko žmogui reikia cukraus, druskos ir kitų panašių dalykų? Kodel jam reikia riebalų? Šituos klausimus suprasi tiktai iš šios knygutės. Parašė D-ras G-mus. Kaina ..... 15c.

Kunigų Celibatas.— Išaiškinta kunigų bepatystės istorija, pasekmės ir jų doriškas nupuolimas. Šią knygą turėtų perskaityti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunikaitis, kurie geidžia, kad jų moterįs, dukterįs ir mylimosios nepapultų į tokią kunigų globą. Parašė kun. Geo. Towsend Fo*, D. D., sulietuvino Ferdinand de Samogitia 25c.

Lietuvos Respublikos Istorija ir Žemiapis.—Šitas veikalas parodo, kaip nuo 1905 metų revoliucinės Lietuvos spėkos vedė kovą su caro valdžia, ir kaip tuo pačiu laiku kunigai tą valdžią rėmė ir gynė; kaip paskui revoliucija paėmė viršų, kaip Lietuva likos paliuosuota iš po caro valdžios ir kaip ji buvo apskelbta respublika. Pridėtas didelis spalvuotas žemlapis parodo dabartinės Lietuvos rubežius ir kaip šalis yra padalyta į apskričius. Tai yra vienatinė knyga, kuri parodo, kaip gimė Lietuvos Respublika ir kaip ji išrodo. Čia telpa visi svarbesni dokumentai: Steigiamojo Seimo nutarimai, taikos sutartis su bolševikais, sutartis su latviais, aprašymas visų mušių su lenkais ir tt. Yra tai ne knyga, bet tiesiog žibintuvas, kuris apšviečia visą Lietuvą iš lauko ir iš vidaus. Kaina .... $1.00 Drutais audeklo apdarais $1.50

Byla Detroito Katalikų su Socialistais. — Pirmą kartą katalikai užpuolė socialistus 31 d. gruodžio, 1911. Antrą kartą jie užpuolė socialistus 31 gruodžio, 1913 m. Šioj knygutėj ištisai telpa teismų rekordai ir prirodymai, kokių priemonių katalikai dasileidžia kovoj su socialistais. Su paveikslais. 61 pusl. ..... 25c.

Ar Buvo Visuotinas Tvanas?—Kaip Nojus galėjo surinkti į kelias dienas visų veisių gyvunus, kurie gyvena išsimėtę po visą žemės kamuolį? Kaip jis galėjo tuos gyvunus prastoj savo arkoj sutalpinti? Iš kur ėmėsi tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo dabar yra? Kaip iš Nojaus šeimynos galėjo atsirasti po tvano juodveidžiai, raudonveidžiai ir kitų veislių žmonės? Šitie ir šimtai kitų klausimų, į kuriuos negali atsakyti jokis kunigas, yra nuosakiai ir aiškiai išdėstyti šitam veikale. Knyga be gaio įdomi. Kas žodis—tai faktas; kas sakinys—tai naujas kunigų argumentas griuva. Mokslas ir mokslas nuo pradžios iki galo. Kaina ..... 25c.

Stabmeldiška Lietuva iš Artimos Praeities. Knygutės įtalpa susideda iš sekančių dalių: (1) Giria ir moterų vogimas; (2) Lietuvos moterų ir vyrų šventės; (3) Lietuviai lieka velniais; (4) Paskutiniai lietuvių dievai. Parašė Z. Aleksa. So. Boston, 1912 m., pusl. 32 ..... 10c.

Paparčio Žiedas ir keturios kitos apysakos: (1) Neužsitikintis Vyras; (2) Žydinti Giria; (3) Klaida; (4) Korekta. Jose nurodoma kaip žmonės paikai tiki į visokius prietarus, burtus ir tt. ..... 15c.

"KELEIVIS"
253 Broadway,
So. Boston, Mass.

KAS GIRDETI LIETUVOJE

(Nuo musų korespondentų ir iš Lietuvos Laikraščių.)

Šiurpi Žmogžudystė Šakių Apskrityje.

Tėvas su sunum papiovė savo kaimyną.

Gruodžio pradžioje Pruselių kaime, Šakių valsčiuje ir apskrityje, buvo žiauriai nužudytas to pat kaimo gyventojas Domeika. Žmogžudystės aplinkybės tokios:

Gruodžio 4 d. iš turgaus Šakiuose jau sutemus išvažiavo namo Domeika, Sideravičius ir Astrauskas. Važiuodami jie įsikalbėjo ir Domeika pradėjo ginčytis su Astrausku. Tada Astrauskas išlipo iš vežimo ir kai kurį laiką ėjo pėsčias, o paskui laukais tekinas parbėgo namo, prisikėlė iš miego sunų ir pasiėmęs savo "įrankius," išėjo. Kadangi kelias labai vingiuotas, tai žmogžudžiai suskubo atvykti prie kelio, pasislėpė griovyje prie krumokšnių ir laukė atvažiuojant minėtų žmonių.

Bevažiuojant, Domeikos arklys staiga sustojo. Domeika padavė vadžias palaikyti kitiems, o pats išlipo pasižiurėti. Kadangi buvo labai tamsu, tai Domeika priėjo arčiau krumelių. Tada iššoko tėvas su sunum ir užsimojo. Domeika nieko blogo nemanydamas prašneko: "Ar tai jau šitaip, vyrai?" Žmogžudžiai griebė jį ir perpiovė gerklę, taip kad Domeika nesuskubo nei riktelėti. Atlikę žiaurų darbą, skubinosi nešdintis. "Eiva, jau!" tarė Astrauskas sunui.

Iššokę iš vežimo vyrai rado Domeiką dar gyvą, bet po 5 minutų jis mirė. Rytą, nusikaltimo vietoje rado sunaus Astrausko kepurę.

Gruodžio 5 d. policija žmogžudžius suėmė. Be jų, suėmė ir antrą Astrausko sunų.

Domeika paliko 8 metų amžiaus sunų našlaitį. Jo žmona mirė 1933 metais. Tai jau antra žiauri žmogžudystė Šakių apskrityje praėjusį rudenį. Domeika nužudytas dėl keršto.

PER NAKTĮ APAKO DAILININKAS.

Nesenai Lietuvos dailininką Vintartą ištiko nelaimė. Vakare jis atsigulė visiškai sveikas, o rytą atsikėlė jau apakęs. Dailininkas Vintartas gyvendamas Kauno priemiestyje, Šančiuose, dažnai išvažiuodavo provincijon dekoruoti bažnyčių ir naujų namų. Aklą dailininką nuvežė į ligoninę, bet gydytojai apžiurėję pasakė, kad jo akys yra visiškai sugedę ir jis jau daugiau nebematys. Dabar šis 40 metų žmogus visų apleistas, užsidaręs gyvena vienoje Šančių lušnoje. Tsb.

PLANUOJA LIETUVIŲ PARODĄ MASKVOJE.

Žymesnieji Lietuvos dailininkai iškėlė sumanymą surengti kurinių parodą Maskvoje. Tuo reikalu dabar vedami pasitarimai. Jeigu bus susitarta, tai ateinantį pavasarį Maskva pamatys Lietuvos dailininkų kurybą. Be to, lietuvišką dailės parodą norima surengti ir Rygoje. Tsb.

NORĖJO NUSISKANDINTI, BET NEPAVYKO.

Vienas jaunas vyrukas šoko nuo A. Panemunės tilto į Nemuną, bet pataikė į seklumą ir net menkai prisitrenkęs buvo ištrauktas ant kranto. Žudęsis todėl, kad sunku esą gyventi.

SUGAUTA SUVALKIJOS PLĖŠIKŲ GAUJA.

Daug kartų Mariampolės, Vilkaviškio, Kalvarijos ir kitų apylinkių gyventojai, nusiskundavo, kad ten pradėjo smarkiai veikti kaž kokia plėšikų gauja. Ilgai jos jieškojo Mariampolės policija, sekė pėdsakomis. Pagaliau gruodžio 16 d. pavyko šią plėšikų gaują suimti. Pasirodė, kad tai Kauno valkatos, kurie savo "laimę" bandė nepažįstamame Suvalkijos krašte.

Gruodžio 16 d. ši trijų asmenų gauja atėjo į Kalvarijos dvarą pas malunininką Romanovą, grąsindama brauningais, suguldė visus ant žemės, o patys iš kasos pagrobė 5,000 litų ir pasišalino. Apie įvykį tuojau buvo pranešta Mariampolės policijai, kurios dalis nuvyko į Kalvariją, o kiti plėšikų gaudyti pasiliko Mariampolės apylinkėse (nuo Kalvarijos iki Mariampolės yra 14 kilometrų). Rytojaus dieną Mariampolės geležinkelių stoty buvo sulaikytas plėšikų vadas ir kiti gaujos nariai, kurie jau ruošėsi grįžti į Kauną. Visi sulaikytieji prisipažino kaltais ir dar nurodė, kad jie padarė 14 smulkesnių apiplėšimų. Dabar ši gauja uždaryta Mariampolės kalėjime. Tsb.

KRUOPIŲ VALSČIUJE BAISI ŽMOGŽUDYSTĖ.

Gruodžio mėnesy vieną rytą Viliočių kaimo, Kruopių val. rastas užmuštas Juozas Kalinauskas; rastas daržinėje, prie dobilų, perskelta galva. Įtariami velionio brolio sunus, Jonas Kalinauskas ir jų bernas, policijos suimti. Kaltais jie neprisipažino.

Velionis buvo bevaikis, apie 60 metų amžiaus. Jis buvo pažadėjęs savo brolio sunui palikti savo ukį, bet paskiau susipyko, susimušė ir gruodžio 4 d. turėjo stoti į teismą.

TRIS DANTIS IŠMUŠĖ.

Važiavusiam iš Jurbarko į Raudonę piliečiui Čymeliui Stasiui pastojo kelią jo kaimynas St. A., kuris akmeniu išmušė Čymeliui tris viršutinius dantis ir perkirto apatinę lupą.

PERŠAUTAS ANYKŠČIŲ ŽMOGŽUDYS MIRĖ.

Utenos ligoninėj mirė žmogžudys Antanas Jučys, kuris andai suimtas ties Anykščiais priešinosi policijai ir buvo peršautas per galvą.

Iš Šiaulėnų Klebono Pavogė 60,000 Auksinių Rublių.

Šiaulėnuose įvyko stambi vagystė. Buvęs klebono tarnas, Rimkus, pavogė paslėptus bažnyčioje klebono 60,000 auksinių rublių. Šiomis dienomis kriminalinė policija išaiškino vagystę ir areštavo aukso vagis: Rimkų ir Macijauską. Abu suimtieji prisipažino vogę ir pavogtą auksą surado miesto daržuose paslėptą. Vagys padėti kalėjiman, o klebonas nusiminęs, kad visuomenė sužinojo apie tokią stambią pinigų sumą.

Žmonės dabar mato, kad šinkuodami "Dievo mokslą" kunigai daro didžiausį biznį. O vargšams jie tuo tarpu liepia "nesilakamyt" ant žemiškų "marnasčių."

ŠIAULIŲ "DETEKTIVAS" BALAKAS PATUPDYTAS BELANGĖN.

Šiauliuose gyveno toks Balakas. Jis užsimanė but detektivu ar žvalgybininku. Kadangi tokios tarnybos negalėjo gauti, tai pradėjo liuosu noru "darbuotis." Jis parašė policijai "donosą," kad gyvenąs Šiauliuose knygrišys J. Pocius esąs ne Pocius, bet Pacukas ir prie to da plėšikas, kuris prieš karą nušovęs dvarininką Karpį.

Policija Pocių areštavo, tačiau teismas jį išteisino, nes jis nėra ir niekad nebuvo plėšikas.

Išteisintas Pocius tuomet patraukė skundiką teisman už apšmeižimą jo vardo, ir teismas užfundijo Balakui 4 mėnesių porciją už tokį "pasidarbavimą." Dabar nabagas sėdi už grotų.

KULTURTECHNIKAS KUZMA APSIVOGĖ.

Šiomis dienomis buvo areštuotas ir uždarytas belangėn kulturtechnikas (inžinierius) Kuzma, kuris sausindamas Pupos upę Panevėžio apskrity pavogė daug pinigų ir pridarė daug apgavysčių. Pavyzdžiui, atskaitose jis žymėjo, kad kai kuriems darbininkams mokėjęs po 50 litų į dieną, o iš tikro mokėjo tik po 3 litus. Be to, jis paėmė daug pinigų už "iškasimą kanalo" Rudekšnės upeliui nusausinti, o ištikrųjų tokio kanalo visai nėra iškasęs.

MAŽEIKIŲ-TIRKŠLIŲ PLENTAS.

Nesenai atidarytas naujas Mažeikių-Tirkšlių plentas, pusketvirto kilometro ilgio. Prie plento statybos prisidėjo ir vietos ukininkai, veždami žvirą, akmenis ir smėlį. Tsb.

AKLAS LIETUVOS ŠVIETĖJAS.

Eina aklas senelis ir tarškina lazdele į vieškelio akmenis. Tai elgeta Šapeliotas. Jis slankioja po Vidukles apylinkę, renka duonos riekes ir pasakoja savo atsiminimus, kaip jis nešiodavo savo tarbose knygas iš Prusų, kuomet lietuvių spauda buvo uždrausta caro valdžios.

Šapeliotas apako da jaunas budamas. Dabar jam jau 84 metai sukako, ir jis vis vaikščioja aklas. Jis nežino nei kaip išrodo jo sunaus žmona, pas kurią jis randa prieglaudą.

Kai jis buvo jaunesnis, žinomas tų laikų knygnešys Bikinas prikalbėjo aklaį nešioti iš Prusų knygas.

—Kad gi aš kelio nerasiu — iš pradžių dvejojo Šapeliotas.

—Aš busiu tavo palydovas. Vedžiosiu tave, kaip aklą elgetą, o tu tarboje, vietoje duonos, neši knygas.

Sutiko Šapeliotas ir ištisus dešimts metų knygnešio darbą dirbo.

Bet po penkerių metų bendro darbo žandarai Bikiną pačiupo. Jis buvo išvežtas į Archangelską ir ten išbuvo penkerius metus.

—Tai kaip gi vienas likęs knygas platindavai? — buvo užklaustas senelis.

—Oi, sunku buvo... Kas aklam patikės? Iš pradžių Prusuose nei knygų nenorėjo man duoti. Vieną kartą, sako, atėjai, o kitą kartą ir neberasi. Be to, kaip gi knygas išplatinsi? Nuėjau pas Jankų, verkdamas prašiau, davė. Pinigų nepaėmė. Tik žiurėk, kad neprigautų, tarė išeinant Jankus.

—Kas jau čia žemaitį, kad ir aklą, prigaus? Mano pirštai taip puikiai pripratę pinigus atskirti, kad kitas ir matantis taip greit nesuskaičiuos. O dorus lietuvius aš iš balso pažindavau. Apsinakvoju, budavo, ir jei tik vyras pernelyg plonyčiu balsu kalba, o dar po truputį kosti, tai tokiam ir nerodau knygų. Apgaus, arba dar blogiau — išduos policijai.

—Dėl ko gi?...

—O dėlto, kad tokie žmonės yra blogi. Bet gerieji žmonės manęs neskriausdavo. Patys ir knygas pasirinkdavo, ir pinigus sumokėdavo. Jei kuris truputį ir mėginno apsukti, tai mano pirštai iš viršelio, ar popierio, visas knygas išskirdavo.

—Ar nei karto rusai nepačiupo?

—Visaip budavo... Mat, kai "sureštojo" mano palydovą, rusai truputį įtarė ir mane. Einu kartą netoli Raseinių, o mane stražnikai ir capt už apykaklės. "Kur lietuviškos knygos?" O man širdis ir dreba. Turiu šešias maldaknyges, keliatą kalendorių ir dar kaž kokių storų knygų...

"Aš gi aklas — porinu, — kuriems galams man knygos." Sulaikė nevidonas, iškrėtė ir viską surado.

"O kas čia, a? Žinom mes tokius!"... šaukė rusas, ir nuvedė mane pas isprauninką.

"Kas tau tas knygas davė? — klausia rustus, tur but isprauninko balsas.

"Nieko nežinau. Aš prašiau duonos. Gal koks piktas žmogus bereikalingų daiktų ir įmetė..."

Naktį šaltojoj palaikę, paleido.

"Jei dar kartą pagausim, sušaudysim!" — tarė išleisdami.

—Nieko nebojau! — pasakoja toliau aklas knygnešys. —Čia ne jusų žemė, maniau. Jei jųs tų knygų bijot, tai matyt, kad jose apie jusų darbelius kas rašoma. Ir nešiojau knygas visą laiką, kol rusai leido... Visuomet budavau linksmas, kai tarbon man įmesdavo storą knygą. "Ot, čia tai gudrus daiktas," manydavau, ir visuomet tokias nešdavau klebonams. Daug dar man žmonės skolingi paliko. Jei dabar galėčiau juos pažinti, pamatyti, skaudžiai pabarčiau.

—Na, o pensiją ar gauni?

—Žadėjo jau duoti. Martynas Jankus prašymą jau parašė. Buvau net Kaune pas poną prezidentą.

Ir atsiduso senelis. Tsb.

Kaip Lietuvoje Kovojama Su Džiova.

Lietuvoje džiovininkų skaičius yra didelis, net apie 70,000 žmonių. Žinoma, ne visi jie sunkus ligoniai; dalis jų yra tik tokių, kuriems pasirodė tik pirmosios džiovos žymės. Lietuvoje su džiova kovoti yra tik trys džiovininkų sanatorijos: viena Varėnoje, dvi Aukštoje Panemunėje. Sanatorijos yra beveik pilnos džiovininkų, jau sunkiau šia liga sergančių.

Lietuvoje džiova randa sau palankią dirvą. Kaimuose ir mažesniuose miesteliuose esanti nešvara, miestų dulkės, tamsus drėgni namai—tai vis džiovos veisimosi lizdai. Su džiova Lietuvoje kovoja valdžia ir drauge kovon stoja pati visuomenė. Yra susidariusi speciali draugija kovai su tuberkuliozu, kuriai vadovauja buvęs Lietuvos prezidentas dr. Kazys Grinius ir kiti žymūs gydytojai. Draugija turi savo skyrius Šiauliuose, Panevėžy ir kituose Lietuvos miestuose. Kovai su džiova ji kasmet išleidžia apie 100,000 litų. Didesnes sumas skiria valdžia ir įvairios medicinos organizacijos.

Gruodžio 9 d. Kaune buvo draugijos kovai su tuberkuliozu visuotinis suvažiavimas. Jame buvo priimti keli svarbūs nutarimai kovai su šia baisia liga. Pirmiausiai nutarta raginti, kad kaimuose žmonės statytų erdvius, dideliais langais namus, kad gyvenamieji butai nebutų tvankūs ir dažnai vėdinami, kad butų gerinamas vandens tiekimas ir plečiama pirčių statyba. Toliau buvo nutarta rupintis, kad visose Lietuvos mokyklose kasmet butų rengiamos paskaitos prieš džiovą.

Į naują draugijos kovai su tuberkuliozu valdybą išrinkti: dr. K. Grinius, dr. Jasaitis, dr. Laurinavičius, dr. Garmus, K. Grinienė, dr. Koganas ir dr. Domaševičius. Naujoji valdyba yra užsibriežusi kiek galima sumažinti džiovininkų skaičių Lietuvoje, ypač besimokančioje jaunuomenėje. Tsb.

Lietuvoje Da Tebestovi Vytauto Pastatyta Bažnyčia.

1387 metais lietuvių tautai buvo užkartas svetimas katalikų tikėjimas. Ji buvo apkrikštyta per prievartą, ugnimi ir kardu. Drauge su tuo užgeso amžinoji ugnis, išnyko senovės lietuvių dievai, šventieji miškai. Visame krašte pradėta statyti naujam dievui bažnyčias. Ypač jų daug pastatė Vytautas.

Dabar Lietuvoje ir tiriamas klausimas, kuri iš visų bažnyčių yra seniausia? Ilgi tyrinėjimai aiškaus atsakymo nedavė. Bet iš esamų davinių galima spręsti, kad seniausia, ligi šių laikų išlikusi bažnyčia yra Zapyškyje, statyta Vytauto laikais, o gal dar ir anksčiau. Ji yra apie 15 kilometrų nuo Kauno, ant Nemuno kranto. Joje ryškiai atsispindi ir lietuviška forma, stilius ir praeitis. Šiandien ji stovi visų apleista, nors pačių lietuvių ir svetimtaučių kartais lankoma kaip istorinė seniena.

Kiekvienam pamačiusam pirmiausiai į akis krinta jos išvaizda: sienos, plytos, stilius ir statyba. Stilius yra ankstyvesnės gotikos, artimas romėnų riterių dvasiai, ryškus savo paprastumu, bet žiaurus energija. Sienos apkerpėję, vieno metro storumo, sudėtos iš plytų, apskritų akmenų ir tamsiu plytų skeveldrų.

Zapyškio bažnyčioje jau 40 metų kai nelaikomos pamaldos. Ji stovi uždaryta, apleista, neprižiurima. Dabar kunigai pradėjo galvoti šią bažnyčią paversti Lietuvos bažnytiniu muziejum. Tsb.

KULTURA

MĖNESINIS MOKSLO, VISUOMENĖS IR LITERATUROS ŽURNALAS.

Kiekvienas žmogus, jei jis seks KULTUROS ir MOKSLO pažangą, domėsis žmogaus **Mokslinės** ir **Kulturinės** minties pastangomis bei laimėjimais, pilnai gali nešioti kulturingo žmogaus vardą.

Sekti šių dienų MOKSLINĮ bei KULTURINĮ PROGRESĄ pilnai, galima tiktai turint atatinkamą vadovą, kuris greitai ir aiškiai apie viską mus informuoja, bet ir pats kartu eitų su tuo progresu, už jį kovotų ir jį ugdytų.

Lietuviai teturi tik vieną tokį tobulą informatorių apie visus MOKSLO ir LITERATUROS naujuosius laimėjimus, apie visas žmonijos progreso pastangas ir užkariavimus, tai **LIETUVIŲ ŽURNALAS KULTURA.**

KULTURA yra populiarus Mokslo, Visuomenės ir Literaturos Žurnalas. Gausiai ir puikiai iliustruotas, išeina kas mėnesį, dideliais sąsiuviniais. Metinis "Kulturos" komplektas sudaro apie 800 puslapių didžiulę paveiksluotą knygą.
KULTUROJE rašo žymiausieji Lietuvos mokslininkai ir rašytojai.

AMERIKIETIS, norįs pažinti naująją lietuvių literaturą, neras geresnio tuo reikalu žinių teikėju, kaip **KULTURA.**

KULTURA yra pažangus žurnalas, ji skleidžia laisvą mintį ir kovoja su reakcija.

KULTURA plačiai rašo ir apie Amerikos gyvenimą, todėl tikrai kulturingas Amerikos lietuvis, negali apseiti be KULTUROS žurnalo. Kaina Kulturos žurnalo labai prieinama:

AMERIKOJE visiems metams tik $3.00.
Lietuvoje, tik $2.00.

Užsakymus reikia siųsti šitokiu adresu:

KULTUROS ŽURNALAS
Tilžės gatvė 153, ŠIAULIAI. Lithuania.

KNYGOS VISAI PIGIAI.

NUPIGINIMAS TRUMPAM LAIKUI.

KALĖDINIŲ Atviručių lietuviškais užrašais, spindančios, labai gražios—12 atviručių $1.00. Ne spalvuotų atvirusių 12 už 50 centų.

RAGANIŠKOS KAZYROS 53 kazyros spalvuotos, lietuvišku ir angliišku paaiškinimu kaip galima išmesti bei atspėti ateitį $1.00

BIBLIJA. Pilnas Šventas Raštas Seno ir Naujo Testamento. Pusl. 1127, sykiu prie to duodam Biblijos rodyklę su jos pagelba galima viską Biblijoj lengvai surasti. Kaina $3.00

MOKSLAS ŽYMO KATALIKŲ. Parašė vysk. Motiejus Valančauskas, 82 metai atgal. Istoriška knyga. Pusl. 332, apd. $1.00

TIKĖJIMŲ ISTORIJA. Parašė prof. Sauseyo. Čia galima rasti pilną visų tikėjimų istoriją. Paveiksluota, pusl. 1086, apd. $5.00

NAUJAS PILNAS ORAKULAS—visokiausių burtų ir monų knyga. Paveiksluota su Saliamono stovyla, pusl. 414. ....Kaina $2.00

ŽINYNAS. Knyga visokiausių žinių: sveikatoje, šeimininkystėje, geografijoje, amatninkystėje, matininkystėje, astronomijoje ir tt. Puslapių 392. Kaina $1.00

ŽODYNAS Lietuvių Anglų ir Anglų Lietuvių Kalbos (Pilnas). Sutaisė A. Lalis. Dalis I ir II, pusl. 1274. Apdaryta. Kaina.. $10.00

Penki Vadovėliai Lietuvių Kalbos (J. Murkos). Pusl. 1452. ..$3.00

ARIONŲ PRISIKĖLIMAS. Parašė J. Pronskus. Svarbi istoriška knyga apie lietuvių tautą. Puslapių 290, apdaryta $1.00

ETHNOLOGIJA—Šerno. Visų tautų žmonės jų budas ir ypatybės. Paveiksluota. Apdaryta, puslapių 667. ..... $3.00

GEOGRAFIJA—Šerno. Paveiksluota, pusl. 469. ..... $1.50

Pinigus už knygas malonėkite siųsti sekamu adresu:

"AUŠROS" KNYGYNAS

3653 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

"KELEIVIO" SPAUSTUVĖ

Viena iš didžiausių lietuviškų spaustuvių Amerikoj su naujausiomis mašinomis ir geriausiais įtaisymias.

SPAUZDINA:

KNYGAS,
KONSTITUCIJAS,
PROGRAMUS,
APGARSINIMUS ir
VISOKIUS KITOKIUS SPAUDOS DARBUS.

Reiškia, spausdiname visokius **spausdinius nuo didžiausios** knygos iki mažiausio **tikieto.**
Darbą atliekame

GRAŽIAI, PIGIAI ir GREITAI.

Lietuviai pigiai ir gražiai padarom **draugystėms Konstitucijas** ir šiaip visokius **jų reikalams spausdinius.** Todėl su visokiais **spaudos reikalais kreipkitės** į **"KELEIVIO" spaustuvę,** o visados gausit teisingą ir **gerą patarnavimą.**

KELEIVIS
253 Broadway
So. Boston, Mass.

Vietinės Žinios

KAIP IŠRODĖ GU . CURLEY ĮVESDINIMAS.

Didelė pompa, daug šumo ir tuščių žodžių, o maža naudos.

Sausio 3 d. buvo prisaikintas naujai išrinktas Massachusetts valstijos gubernatorius, James M. Curley. Pirmu sykiu man teko matyti šią iškilmę, į kurią patekti pagelbėjo vietinis senas musų veikėjas A. J. Kupstis. Jis turėjo oficialų pakvietimą ir gavo leidimą įsivesti su savim lietuvį reporterį.

Valstijos atstovų buto salėje prisirinko tukstančiai žmonių, daugiausia vis "žymesnybės" — įvairus viršininkai, spaudos atstovai, politikieriai ir jų sėbrai, jankės ir airiai. Iš lietuvių gal tik du mes tebuvom.

A. J. Kupstis, žinomas real estatininkas, supažindino mane su keliatu stambesnių "lyderių" ir užsiminėm jiems apie lietuvius. Pasirodo, kad jie gerai nusimano apie lietuvius, žino Sharkey, Bagočių, "Keleivį" ir yra geros nuomonės apie lietuvius, bet nekenčia "raudonųjų." Patarė nieko bendro neturėti su "raudonaisiais."

Curley pasakė prakalbą apie savo planus "publikos gerovei." Jis visko daug prižadėjo — bedarbius aprupinsiąs, kriminalistus suvaldysiąs, valdžią apvalysiąs ir tt. Bet tai, žinoma, tik pažadai. Prie kapitalistinės sistemos vienas žmogus, kad ir pats gubernatorius, negali daug gero žmonėms padaryti, nes jis pats priklauso nuo kapitalistų malonės. Jau tą pačią dieną senate buvo "filibusteris," demokratų ir republikonų susikirtimas dėl išrinkimo senato pirmininko. Dėl šios priežasties senatas nei priesaikos negalėjo duoti ponui Curley; jį prisaikino valstijos sekretorius F. W. Cook.

Nors Curley yra gabus oratorius ir savos rušies artistas, vienok galima buvo patėmyti, kad pas jį upas buvo nupuolęs — gal daugiausia dėlto, kad į žymias valdininkų vietas senasis gubernatorius Ely įstatė daug savo draugų. Ypač daug nesmagumo Curley'ui sudaro įstatymas Leonardo į policijos viršininko urėdą, o senojo policijos viršininko Hultmano paskyrimas Finansų Komisijos pirmininku. Curley pakartojančiai pareiškė, kad šitie ponai gavo "džiabus" už "purvinus pasidarbav i m u s" (dirty work) per jo rinkimus. Todėl jis stengsis juos pašalinti, o jų vietas pavesti "kompetentiškiems piliečiams."

Abelnai imant, ta inauguracija man atrodė kaip koks politikierių cirkas: daug šumo, daug triukšmo, o mažai iš to naudos.

"Keleivio" Reporteris.

Tunely susikulė gatvėkariai.

Tunely, po Copley skvėru, pereito nedėldienio vakarą susikulė du gatvėkariai. Vienas karas buvo sustojęs prie stoties, o kitas atbėgęs smogė jam iš užpakalio. Abudu buvo pilni žmonių, todėl kilo didelė panika. Moterys ir vaikai pradėjo klykti, o vyrai pradėjo daužyti langus ir šokti laukan. Apie 120 žmonių buvo smarkiai sukrėsta ir daugiau kaip 20 sužeista. Abudu gatvėkariai suiro. Nelaimė įvyko kaip 7:30 vakare.

Iš Dedhamo kalėjimo kėsinosi bėgti pasmerkti žmogžudžiai.

Dedhamo kalėjime dabar sėdi pasmerkti miriop trys jauni žydukai, du broliai Millenai ir Abraham Faber, kurie pernai plėšdami Needhamo banką nušovė du policmanu ir vieną ugnagesį. Nors visi trys jie apeliuoja į aukštesnį teismą, prašydami peržiurėt jų bylą iš naujo, tačiau ištrukti iš elektros kedės jiems nėra vilties. Taigi pereitą sąvaitę vienas jų "frentas" mėgino juos išlaisvinti iš už grotų. Tai buvo Edward Frye, 20 metų amžiaus vaikėzas iš Roxbury. Jisai įlipo kalėjimo kieman, prislinko prie lango, už kurio sėdėjo Irving Millen, vienas minėtų žmogžudžių, ir parodė jam šautuvą iš po skverno. Tuomet Irving Millen metė saują maltų pipirų sargui į akis ir norėjo bėgti, bet sargas spėjo jį sučiupti ir prasidėjo kova. Išgirdęs viduje triukšmą, Frye vėl pribėgo prie lango pažiurėti iš lauko, kas čia darosi. Millenas jį pamatęs sušuko: "Šauk!" Frye įkišo šautuvą per lango grotas ir paleido šuvį į sargą. Jis šovė šruotais, todėl 6 šruotai teko ir pačiam Millenui.

Po to Frye persigando ir pabėgo kopečiomis, kurias buvo pasidaręs iš virvių ir nuleidęs per sieną kalėjimo kieman. Antras kopečių galas buvo pririštas už kalėjimo sienos prie telefono stulpo.

Pasigirdus šuviui, subėgo daugiau sargų ir Millenas, kuris ėmėsi su apakintu sargu, buvo apgalėtas. Neužilgo buvo sugautas ir Frye, kuris palikęs prie kalėjimo sienos gimklus bėgo Bostono link.

Dabar paaiškėjo, kad Frye buvo nusipirkęs šautuvą krautuvėj už $7.50 ir jo vamzdį per pusę nupiovęs, kad lengviau butų galima paslėpti po skvernu. O revolverį jis buvo pasiėmęs savo tėvo ir žadėjo įmesti jį Millenui per grotas į kalėjimą, bet triukšmui kilus nusigando ir to nepadarė. Jeigu Millenas butų gavęs revolverį, tai jis butų nušovęs sargą, butų išleidęs savo brolį Murtoną ir Abrahamą Faberį, ir visi trys butų bėgę. Jei kas mėgintų sulaikyti, Irving Millen butų šovęs iš revolverio. Taigi planas neišdegė tik dėl to, kad Frye pergreitai nusigando ir pabėgo neįmetęs revolverio.

Dorchestery, ant Geneva ave., išdegė visas blokas krautuvių. Visos priklauso žydams. Taigi labai galimas daiktas, kad ugnis kilo dėl prasto biznio.

Lietuvių Ukininkų Sąjunga rengia antrą paskaitą.

Nors ukininkai sunkiai ir ilgas valandas dirba, tačiau jie suranda laiko ir draugijiniam veikimui. Žiema dar tik prasidėjo, o lietuviai ukininkai čia jau turėjo kelis parengimus. Dabar ir vėl rengia paskaitą ateinančio sekmadienio vakare, 20-tą sausio, Lietuvių Svetainėje, Stoughton, Mass.

Už kalbėtoją yra pakviestas Dr. Morkis (veterinorius —gyvulių gydytojas).

Dr. Morkis yra lietuvis ir kalbės lietuviškai. Tikimės, kad jis pasakys lietuviams ukininkams daug ką naujo ir įdomaus apie gyvulius, jų ligas ir kaip juos nuo ligų saugoti.

Visi lietuviai ukininkai ir tie, kurie mano buti ukininkais, turėtų nepraleisti šios progos. Taipgi kalbės ir drg. Stevensonas iš Randolpho. Jis aiškins: (1) Kada auginti viščiukus, kad iš jų butų daugiau pelno; (2) Koki vištininkai ir įrankiai yra tinkamiausi viščiukų auginimui; (3) Kaip apsaugoti viščiukus ir vištas nuo nekuriu ligų, ir (4) Kaip pažinti vištas, kurios deda daug kiaušinių, o kurios deda mažai ir tt.

Kviečiame visus įdomaujančius atsilankyti. Įžanga nemokama.

Liet. Ukininkų Sąjungos **Komitetas.**

Kaminskis turės mirti elektros kedėj.

Pereitą sąvaitę Bostonan buvo atvežtas mirti pasmerktas banditas Aleksandras Kaminskis. Dabar jis sėdi uždarytas Charlestowno kalėjime ir po 20 sausio bus tenai nužudytas elektros kedėj. Jį nutrenks turbut anksti panedėlio rytą, 21 sausio.

Kaminskis yra tikintis katalikas, pereitą sąvaitę kalėjime atliko išpažintį ir priėmė komuniją. Bet tuo pačiu laiku jis yra banditas ir žmogžudys. Už banditizmą jis buvo uždarytas Springfieldo kalėjiman, iš kurio bėgdamas užmušė sargą. Pabėgęs iš kalėjimo jis ilgai slapstėsi po Connecticut valstiją, bet vėliau buvo sugautas Albany mieste, pargabentas Massachusetts valstijon ir čia pasmerktas elektros kėdei. Jis yra lenkas, bet Amerikoj gimęs ir augęs.

30 žmonių užsinuodijo valgiu.

Readingo episkopalų bažnyčioj aną vakarą buvo suruošta vakarienė. Pavalgius, 30 svečių sunkiai apsirgo. Daktaras pripažino, kad jie užsinuodijo sugedusia vištiena su majonėzu, amerikoniškai vadinama "chicken salad."

East Bostone trokas suvažinėjo Leoną Anestą. 7 metų amžiaus vaiką.

Namų savininkai pradeda vajų.

Massachusetts valstijoje pradėjo organizuotis namų savininkų sąjunga, kuri vadinasi Massachusetts Federation of Tax Payers. Ji prasidėjo Bostono priemiesty Brookline ir dabar jau turi skyrių 138-niuose miestuose ir miesteliuose. Iš viso Massachusetts valstijoj yra 316 miestų ir miestelių, taigi norima ir likusius pritraukti prie tos sąjungos. Tuo tikslu visuose miestuose bus daromi mitingai ir visi namų savininkai bus kviečiami rašytis prie sąjungos, kad butų galima tinkamai pasipriešinti nuolatos keliamiems mokesčiams.

Nutarė sumažint nuošimčius ant morgičių.

Naujas Massachusetts valstijos gubernatorius patarė bankininkams susitarti tarp savęs ir numažinti palukanas ant morgičių iki 5 procentų. Jeigu jųs nenorėsit to padaryt geruoju, pasakė gubernatorius, tai valstijos legislatura išleis įstatymą, kuris privers jus da didesnį nusileidimą padaryti.

Išgirdę šitokį dalyką, pereitą sąvaitę valstijos rumuose (State House) susirinko 25 didžiųjų bankų atstovai ir, pasitarę kartu su gubernatorium, nutarė nuo 1 kovo imti tiktai 5½ procentu, vietoj dabar imamų 6. Bet toks palengvinimas taikomas tik tiems namams, kur gyvena pats savininkas, ir kur gyvena nedaugiau kaip 4 šeimynos.

Bostono priemiesty Everett'e per buvusius šalčius rastas gatvėje be sąmonės Benjaminas Young, 30 metų vyras, nušalusiom rankom ir kojom. Jis nugabentas ligoninėn.

West Roxbury automobilius sunkiai sužeidė Jessie Rapetto, 40 metų amžiaus moterį.

SUSIRINKIMAS.

Cambridge'aus Lietuvių Ko-operatyviškos Bendrovės, metinis šėrininkų susirinkimas, bus **Sausio-January 25, 1935, Chase Hall svetainėje, 40 Prospect Street,** Cambridge, Mass. Prasidės 8 val. vakare. Yra daug svarbių reikalų aptarimui, todėl visi šėrininkai privalote butinai atsilankyti.

Protokolų raštininkas **V. I. Radville.**

P. Ketvirtis ir Sunus

Parduodame Laikrodžius, Radio Setus ir Oil Burnerius, Geriausios Rušies. Taisome ir mainome Laikrodžius, Žiedus, Radios ir Oil Burnerius. Duodam ant išmokėjimo. Pristatom 50 mylių nuo Bostono. Tel. S. B. 4618.
326 BROADWAY, SO. BOSTONE.

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
414 W. BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948.
251 Chestnut Ave.,
Jamaica Plain, Mass.

Brightono jaunuolių šokiai.

Sausio 26 d. lietuvių Lincoln salėje rengia linksmus šokius Moose Degree Kliubas. Tai naujas Brightono lietuviams parengimas šiais metais. Sako bus gražus pasilinksminimas ir visi kviečiami atsilankyti. **R.**

Somervillėj pėkščias banditas atėjo į gazolino stotį ir apiplėšė savininką Vischi, atimdamas iš jo tarp $15 ir $18 pinigų.

NAUJAS LIETUVIŲ
TAVERNAS
So. Bostone, 249 Broadway, nepertoli nuo C street, ATSIDARO NAUJAS LIETUVIŲ TAVERNAS. Vieta labai švari ir gražiai įtaisyta. Galima gauti **STIPRIŲ ir MINKŠTŲ GĖRIMŲ, ir UŽKANDŽIŲ.** Gera miera ir geras patarnavimas. Prašome visų užeiti ir susipažinti, užtikrinam patenkinantį patarnavimą.
Savininkai: LUKAS ir GRUBINSKAS.

JONAS BIEKŠAS, lai atsišaukia tuojaus. Jį pajieško sesuo Ona Biekšiutė-Vaškevičienė. Ji labai serga ir nori jį matyt greitai. Girdėjo, kad jis gyvena Lawrence, Mass. Kas žino kur jis randasi, malonėkite pranešti, arba pats brolau atsišauk greitai šiuo adresu: J. Mikolop, (6)
Holliston Street, Medway, Mass.

PARSIDUODA
SOUTH BOSTONE ANT BROADWAY Naujai ištaisytas moderniškas štoras, ypatingai tinkamas dėl saliuno ir restauranto biznio, gražiausia ir geriausia vieta. Viskas pilnai įrengta — su gražiomis šviesomis, sienos iš Philippine Mahogany medžio, du toiletai, iš lauko frontas padarytas "Vitriolite tile" — vėliausio išradimo, dydis apie 50x22 pėdų, šviesus, erdvus ir geros ventiliacijos. Nepaprastai gera proga įsikurti biznį, iš kurio šiandien galima daryti didelį pelną. Kreipkitės pas: (5)
A. J. KUPSTĮ
332 W. BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 9423.

PARSIDUODA FARMA
115 akerių, 40 dirbamos, žemė labai gera, kita dalis miško, visokie farmos įrankiai, vežimai, arklys, 2 karvės, yra žąsų, vištų ir ančių; geri vištininkai, barnė, stuba 10 kambarių, gražus sodas. Parduodu labai pigiai. Atvažiuokit pasižiurėt arba rašykite. Farma randas 5 Farm street, North Bellingham, Mass. Savininkas gyvena:
POVILAS WENSTEIN (3-5)
4 Marbury Terrace,
Jamaica Plain, Mass.

VISŲ ŽINIAI.

Už visokios rųšies smulkius pasigarsinimus. kaip tai: pajieškojimus apsivedimų, įvairius pranešimus, pardavimus, pirkimus, skaitome po 3c už žodį už sykį. Norint tą patį apgarsinimą patalpint kelis sykius, už sekančius sykius skaitome 2c už žodį už sykį.

"Keleivio" prenumeratoriams, kurie turi užsiprenumeravę laikraštį ir už pirmą sykį skaitome po 2c už žodį, išskiriant pajieškojimus apsivedimų, kurie skaitomi po 3c. Mažiausio apgarsinimo, minimum kaina 50c.

Už pajieškojimus giminių arba draugų skaitome po 2c už žodį.

"Keleivio" prenumeratoriams, kurie turi užsiprenumeravę laikraštį, už pajieškojimus giminių ir draugų skaitome tik po 1c už žodį.

Pajieškojimai su paveikslu kainuoja daug brangiau, nes kainuoja padarymas klišės. Todel norint talpint pajieškojimą su paveikslu, reikia prisiųsti fotografiją ir klausti kainos.

Jeigu norit, kad apgarsinimas arba pajieškojimas greitai tilptų, reikia pasiųsti kartu ir mokestį.

K E L E I V I S
253 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Bostone pradėjo organizuotis mokytojų unija. Organizacinį darbą veda Bostono Central Labor Union. Paskui mokytojų unija dėsis prie Amerikos Darbo Federacijos.

PARSIDUODA BUČERNĖ IR GROSERNĖ.
Pirkti galima pigiai, nes tarp partnerių yra nesutikimas. Kreipkitės į 143 Dorchester St., So. Bostone. (5)

Parsiduoda Bučernė.
Ilgus metus išdirbtas biznis; priežastis pardavimo, savininkas eina į kitą biznį. Matyt gali bile laiku.
343 — 8-th St., So. Boston, Mass.

Parsiduoda 3 šeimų Namas
18 kambarių, visi įrengimai, kaina labai pigi, $5,500. Klauskit ant 2-rų lubų. 37 Standish Street, (3)
DORCHESTER, MASS.

Reikalingas Pardavėjas
Parduot kiaušinius ant komišino ir turi turėt $50 kauciją. Geram vyrui, geras uždarbis. Susižinot galima "Keleivio" ofise. J. S.

PIANO MUZIKOS LEKCIJOS
Baigusi New England Muzikos Konservatoriją.
Duodu piano muzikos lekcijas jaunuoliams ir suaugusiems. Studijos adresas:
VALENTINA MINKIENĖ
912 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 3317.

Joseph A. Martin
LIETUVIS KONTRAKTORIUS
Taisau Namus iš lauko ir viduje. Duodu ant lengvų išmokėjimų ir ant ilgo laiko. Duokite man žinią aš apkainuosiu kiek Jums darbas kainuotų. (-)
396 SEAVER STREET,
DORCHESTER, MASS.
Tel. Talbot 3763.

ADVOKATAS
J. B. GAILIUS
VEDA VISOKIAS PROVAS
Daro visus legalius dokumentus
317 E STREET
(Kampas Broadway)
SOUTH BOSTON, MASS.
Telefonas: South Boston 2732
Namų: Talbot 2474.

BAY VIEW MOTOR SERVICE
Telephone
So. Boston
1058
STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ IR TROKŲ AGENTURA.
Modelis 1934 metų
Kainos nuo $645 iki $1045
F. O. B. Factory

Taipgi taisome Automobilius ir Trokus visokių išdirbysčių.

Peter Trečiokas ir
Joe Kapočiunas — savininkai.
Taisymo ir demonstravimo vietas
1 HAMLIN STREET
Kamp. East Eighth St.
SO. BOSTON, MASS.

NAUJA LIETUVIŠKA
APTIEKA
Mes užlaikome visokių Vaistų ir Gydulių. Nuo Patrukimo, Kosulio, Nusilpnėjimo Strėnų, Kraujo Valymo, Reumatizmo, Slaptingų Ligų. Taip-pat visokių žolių, Lapelių ir Dielių iš Lietuvos. Musų aptiekoje geriausias patarnavimas ir teisingas patarimas. Vaistus nusiunčiam ir per paštą. Atminkite musų adresą.
D. CABIT, (Reg. Aptiekorius)
100 DORCHESTER STREET
Kampas Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 2629, 2173 ir 2799

Telefonas So. Boston 4486
P. J. Akunevičia
GRABORIUS-UNDERTAKER
Geriausias patarnavimas laidotuvėse.
Pagrabus paruošia pagal reikalavimą. Laidoja ant visokių kapinių. Kreipkitės jusų nuliudimo valandoj, duosime geriausią patarnavimą.
258 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Brocktono ofisas:
16 Intervale Street
MONTELLO, MASS
Tel. Brockton 4110

GYDYTOJŲ ADRESAI

Tel. Trobridge 6330.
Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 iki 12 ryte.
278 HARVARD STREET
kamp. Inman st. arti Central skv.
CAMBRIDGE, MASS.

DR. G. L. KILLORY
60 Scollay Square, Room 22
BOSTON Telef. Lafayette 2371
arba Somerset 2044-J
Specialistas Kraujo, Inkstų ir Nervų Ligų.
Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien
Nedėliom, nuo 10 ryt. iki 1.

Tel. So. Boston 2668.
DAKTARAS
A. L. KAPOCIUS
LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: Nuo 9 iki 12 dieną
Nuo 2 iki 9 vak.
NEDĖLIOMIS:
iki 1 v. po pietų tik susitarus.
Seredomis iki 12 dieną.
Ofisas "Keleivio" name.
251 BROADWAY, tarp C ir D st.
SO. BOSTON, MASS.

Tel. University 9466
Dr. Susan Glodienes-Curry
LIETUVĖ DENTISTĖ
VALANDOS: 9-6 ir 7-9.
678 Massachusetts Ave.,
(PRIE CENTRAL SKVĖRO)
CAMBRIDGE, MASS.

Dr. Leo J. Podder
Iš Leningrado.
Specialistas Vyriškų ir Moteriškų Ligų, taipgi Kraujo ir Odos.
Valandos: nuo 10 iki 12 dieną.
nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare
222 HUNTINGTON AVE.,
BOSTON, MASS.
Tel. Commonwealth 4570.

LIETUVYS
OPTOMETRISTAS

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius, kreivas akis atitiesinu ir amblyopiškose (aklose) akyse sugrąžinu šviesą tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway, So. Boston, Mass.

DR. MARGERIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos: 10—2; 6—8
Sekmadieniais: 10—12.
3325 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.
Tel. Boulevard 8483

Joseph W. Casper
(KASPARAS)
LIETUVIS GRABORIUS
Laidotuvių Direktorius
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
494 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. S. B. 1437J
Res. 158 West 7th Street
So. Boston Tel. 1437-M

PARKWAY AUTO SERVICE
and FILLING STATION
Taipgi Geriausia Taisymo Vieta.
Jeigu norite, kad Jusų automobilius ilgai laikytų, duokit pataisyt mums. Darbas geras, kaina prieinama. Jeigu norite, kad jusų karas gerai trauktų, imkite gasoliną pas mus.
VIKTOR VAITAITIS
415 Old Colony Ave.,
SO BOSTON, MASS.
Telefonas: So. Boston 0777.

VARTOKITE
"BLUE COAL"
ŠALČIO NEŽINOSITE.
Pirkite "Blue Coal" Lengvais Išmokėjimais. **Nereik užmokėti**—duoda per 6 mėnesius išmokėt. Šita aukštos rušies Pennsylvanijos anglis greitai užšildo šalčiausiuose rytuose—dega nuolatos per visą dieną be didelės priežiuros ir šiluma laikosi per visą naktį. Adresas:
BATCHELDER WHITTEMORE
834 MASSACHUSETTS AVE., ROXBURY.
TELEFONAS: HIGHLAND 1920.
So. Bostone: 463 Broadway. Tel. So. Boston 1830.
Dorchester: 346 Talbot Ave. Geneva 1350.
Brighton: 314 Washington St. Tel. Algonquin 3108.
Cambridge: 4 Brattle St. Tel. Kirkland 6820.
Norwoode: 269 Lenox St. Tel. Norwood 0764.

BROADWAY CAFETERIA
George Masilionis, SAVININKAS.
Geriausios Rušies, Šviežųs Valgiai kiekvieną dieną. Kaina labai žema. **Nedėliomis ir Šventadieniais** ypatingai platus pasirinkimas, taip kad namie gaminti neapsimoka, nes tokių gerų valgių ta kaina pasigamint negalima.
BUDOS REZERVUOTOS KOŽNU LAIKU.
Visokio Alaus, Vyno, Krupniko, Degtinės, etc.
Laukia visus puikus patarnavimas.
GEORGE MASILIONIS
377 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

DR. J. LANDŽIUS-SEYMOUR
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo aštrias ir kroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų. Vartoja X-Ray aparatą ištyrimui vidurių ir plaučių ligų. Ekzaminuoja kraują, šlapumą, ir spiaudalus savo laboratorijoj. Suteikia patarimą laiškais kitur gyvenantiems. 15 metų praktikos.
Ofiso valandos: 2—4 p. p.: 7—8:30 vak. Tel. S. B. 2712.
Jeigu neatsilieps, šaukit: Algonquin 9753.
534 EAST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.